

Дневникъ

(стенографски)

на

XVII-то обикновено Народно събрание.

Четвърта извънредна сесия

37. заседание

София, сряда, 19 февруарий 1919 година

(Открито отъ подпрѣдседателя д-ръ И. Момчиловъ въ 4 ч. слѣдъ пладне)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Отъ 243 народни прѣдставители има разписани 165. Има нужното число.

Обявявамъ заседанието за открито.

(По списъка отсъствуватъ слѣднитѣ г. г. народни прѣдставители: Мехмедъ Джелалъ Абединъ, Георги п. Анастасовъ, Константинъ Апостоловъ, Салимъ Ахмедовъ, Тефикъ х. Ахмедовъ, Иванъ Багаровъ, Милко Бечевъ, Стоянъ Божковъ, Панко Вангеловъ, Александъръ Величковъ, Иванъ Велчевъ, Атанасъ Германски, Иванъ Гешовъ, д-ръ Александъръ Гиргиновъ, Георги Голевъ, Василъ Гулевъ, д-ръ Лазаръ Дагоровъ, Юрданъ Дечевъ, д-ръ Димитъръ Димитровъ, Василъ Димчевъ, Тодоръ Димчевъ, Станчо Донева, Младенъ Златковъ, х. Юсуфъ Ибраимовъ, Сотиръ Календеровъ, Никола Калчевъ, Миле Каралеевъ, Василъ Карапанджовъ, Мехмедъ Кемалъ, Георги Кирковъ, Илия Кирковъ, Маринъ Ковачевъ, Радой Козаровъ, Василъ Коларовъ, Андрей Коновъ, Иванъ М. Костовъ, Янко Куцаровъ, Стефанъ Лилковъ, Коста Лулчевъ, Григоръ Маджунковъ, Стефанъ Манавовъ, Яковъ Матакиевъ, Хафузъ Сали Мехмедовъ, Тодоръ Митевъ, д-ръ Василъ Михалчевъ, Велю Недѣлковъ, д-ръ Юрданъ Нейовъ, д-ръ Василъ Нейчевъ, Никола Ненчовъ, Тодоръ Ноевъ, Тодоръ Петровъ, Венедиктъ Поповъ, Георги Поповъ, Стефанъ Поповъ, Георги Поцковъ, д-ръ Еню Разпоповъ, д-ръ Василъ Радославовъ, Коста Ранковъ, Юрданъ Рашевъ, Аврамъ Свиначовъ, Коста Сидеровъ, д-ръ Фоти Симеоновъ, Нено Станевъ, д-ръ Никола Стойчевъ, Пою Табаковъ, Димитъръ Тошковъ, Каменъ Тошевъ, Якимъ Ушевъ, Исмаилъ Хакъ бей, Хашимъ бей, Ненко Храновъ, Хюсни Хусениновъ, Крумъ Чапрашиковъ, Панайотъ Чорбаджиевъ, Атанасъ Черневъ, х. Махмудъ Шукриевъ, Юрданъ Юрдановъ и Юмеръ х. Ибраимовъ)

Съобщавамъ на Народното събрание, че народниятъ прѣдставителъ г. Тотю Продановъ, по причина на затрупване на желѣзнопътната линия отъ снѣга, е можалъ да дойде едва на 17 того. Затова моли отсъствието му отъ 12 до 17 того включително да се счита като прѣкарано въ отпускъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Янко Куцаровъ, по причина на сериозно заболяване въ дома му, за което прѣдставя медицинско свидѣтелство, моли да му се разрѣши 15 дни отпускъ, считанъ отъ 12 февруарий. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Яковъ Матакиевъ, по причина на заболяване, за което прѣдставя медицинско свидѣтелство, моли да му се разрѣшатъ още осемъ дни отпускъ, до 22 того включително. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Тодоръ Ноевъ моли да му се разрѣши шестъ дни отпускъ по причина на болестъ. Които е съгласенъ, моля, да си вдигне ржката. Болшинство.

Варненскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Венедиктъ Поповъ моли да му се разрѣши 2-недѣленъ отпускъ, считанъ отъ 12 февруарий. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Шуменскиятъ народенъ прѣдставителъ г. Методи Петровъ моли за шестъ дни отпускъ, начиная отъ 12 февруарий. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Тодоръ Петровъ отъ Видинъ моли да му се разрѣшатъ 15 дни отпускъ, начиная отъ 10 того, по болестъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Поповъ отъ Тръвна моли да му се разрѣши седемъ дни отпускъ, по причина на затрупване на пѣтищата. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Еню Петковъ, поради нередозностъ въ треновѣтъ, моли петъ дни отпускъ отъ 11 того. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Георги Поцковъ, по важни домашни причини, моли десетъ дни отпускъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Георги Поповъ моли за десетъ дни отпускъ, по важни домашни причини, начиная отъ 19 того. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Ранковъ моли да му се разрѣши десетъ дни отпускъ по домашни причини. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Еню Разпоповъ, поради заболяване и крайно лошото врѣме, моли да му се разрѣши шестъ дни отпускъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставителъ г. Рашевъ, по причина на заболяване, моли да му се разрѣши 20 дни отпускъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Шуменският народен прѣдставител г. Свинаровъ моли за 15 дни отпускъ, по болестъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставител г. Нено Станевъ моли осемъ дни отпускъ, по болестъ. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставител г. д-ръ Симеоновъ, по причина на нередовни съобщения, моли за десетъ дни отпускъ, начина отъ 10 того. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Народниятъ прѣдставител г. Сидеровъ, по причина на болестъ, моли да му се разрѣшатъ десетъ дни отпускъ, начина отъ 11 того. Които сж съгласни, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Постѣпило е до г. министра на желѣзницитѣ и пошитѣ питане отъ народния прѣдставител г. Христо Кабакчиевъ, относително извѣстни наредби по пошитѣ и телеграфитѣ. Това питане ще се прати на надлежния министъръ съ молба да отговори.

Сжщо, постѣпило е питане отъ видинския народен прѣдставител г. Тома Вълчевъ къмъ г. министра на войната. И това питане сжщо ще се прати до надлежния министъръ съ молба да отговори.

Постѣпило е прѣдложение отъ земеделската парламентарна група за измѣнение забѣлжката къмъ чл. 230 отъ закона за санитарно-ветеринарната служба и полиция. Това прѣдложение, подписано отъ надлежното число народни прѣдставители, ще се напечати, ще се раздаде на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се постави на дневенъ редъ.

Сжщо така постѣпило е прѣдложение отъ земеделската парламентарна група за обезщетение уврѣденитѣ земеделски стопанства при реквизиране на работния имъ добитѣкъ. Това прѣдложение сжщо така е подписано отъ нужното число народни прѣдставители и ще се напечати, ще се раздаде на г. г. народнитѣ прѣдставители и ще се постави на дневенъ редъ.

По въпроса, който, съ съгласието на Народното събрание, поставихъ за днешното заседание на пръвъ дневенъ редъ, съобщавамъ на народното прѣдставителство, че бюрото на Камарата, въ съгласие съ правителството, оттегля този въпросъ, понеже г. Стамболийски, който можеше да внесе въпроса за разглеждане въ Камарата, си оттегли заявлението.

Второто заявление, отъ г. г. Димитъръ Недѣлковъ, Иванъ Колевъ, Хино Христовъ, Атанасъ Гайдаджиевъ, Марко Турлаковъ, Недѣлчо Георгиевъ, Григоръ Бояджиевъ и Найдено Кочановъ, не може да се разглежда днесъ, понеже липсватъ подписитѣ, а вѣроятно ъ съгласието, на прѣвитѣ четирима, и когато постѣпятъ подписитѣ за съгласието на прѣвитѣ четирима, че си подаватъ оставката, тогава бюрото ще сезира Камарата съ въпроса какво да направи.

Г. Димитровъ: Г. прѣдседателю! По единъ спѣшенъ въпросъ искамъ думата.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Една минута, моля Ви се; имамъ още работа.

Г. Димитровъ: Искамъ думата, прѣди да се пристѣпи къмъ дневния редъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Добрѣ. Съобщавамъ сжщо на Народното събрание, че е постѣпилъ отъ Министерството на финанситѣ законопроектъ за допълнение закона за чиновницитѣ по гражданското вѣдомство.

Отъ Министерството на финанситѣ е постѣпило предложение за поправка на фактическа грѣшка въ закона за измѣнение размѣра на лѣкои отъ такситѣ и бериятѣ, събирани въ приходъ на държавното съкровище, съгласно съ законитѣ по разнитѣ вѣдомства, обнародванъ въ „Държавенъ вестникъ“ бр. 306, отъ 17 януарий 1919 г.

Отъ Министерството на земеделието и държавнитѣ имоти е постѣпилъ законопроектъ за подпомагане земеделцитѣ, пострадали отъ сушата прѣвъ 1918 г., съ заеми отъ Българската земеделска банка, полъ гаранцията на държавата.

Тия законопроекти ще бждатъ раздадени на г. г. народнитѣ прѣдставители и поставени на дневенъ редъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Георги Димитровъ.

Г. Димитровъ: Г. г. народни прѣдставители! Снощи нашата парламентарна група отправи единъ протестъ къмъ

г. министъръ-прѣдседателя, къмъ г. министъръ Ляпчевъ, цивилния министъръ на войната, и къмъ г. министъръ Джидровъ.

Министъръ-прѣдседателъ Т. Теодоровъ: Ако имате да направите питане, направете го писмено, за да знаемъ какво е. И азъ ще моля г. прѣдседателя да поиска отъ г. Георги Димитровъ да си направи питането писмено и да го съобщи на надлежния министъръ, за да се отговори.

С. Омарчевски: (Къмъ прѣдседателствующия) Да си направи питането писмено. Не трѣбва да му давате да говори, или ние всички ще говоримъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля, г. Георги Димитровъ, питане ли ще правите?

Г. Димитровъ: То е единъ въпросъ . . .

Х. Кабакчиевъ: Единъ народен прѣдставител е арестуванъ безъ разрѣшение на Камарата. Този въпросъ е споренъ и трѣбва да се разгледа веднага. Какъ така?

Г. Димитровъ: Азъ правя едно съобщение веднага, още въ този моментъ, защото може да има сждбоноси послѣдствия това, което става сега въ мината „Перникъ“. И това е единъ въпросъ, въ който и правителството е заинтересовано.

Г. Занковъ: (Къмъ прѣдседателствующия) Той има право да направи съобщение въ Камарата. Какъ така?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Вие да го направите, че сте по-специалистъ.

Г. Занковъ: Вие по контрабандата можете да ни кажете нѣщо, защото пѣкъ Вие тамъ сте по-специалистъ.

Х. Кабакчиевъ: (Къмъ министритѣ) Васъ ви е страхъ да не би да бждете изобличени.

К. Пастуховъ: Този е бламиранъ депутатъ (Сочи Г. Димитровъ), защото се доказа, че е избранъ съ полицейската властъ. Този господинъ стана причина да се задържатъ плѣнницитѣ.

Г. Занковъ: Искамъ думата, г. прѣдседателю. Г. министъръ Джидровъ ме нарече мошеникъ. Азъ искамъ да зная въ що съмъ мошеникъ.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Вие чухте ли?

Г. Занковъ: Не. Съобщиха ми тукъ другари.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Погрѣшно сж Ви казали. Като чуете, тогава азъ ще Ви дамъ обяснение.

Г. Занковъ: Казахте ли, че съмъ мошеникъ?

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Вие чухте ли?

Н. Начевъ: Казахте.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: Погрѣшно сте чули. Вие чухте ли, г-нъ Занковъ? Кажете, моля Ви се.

Н. Начевъ: Казахте.

Министъръ д-ръ П. Джидровъ: И Вие не сте чули.

Н. Начевъ: Г. Ляпчевъ чу.

Министъръ А. Ляпчевъ: Азъ сега дойдохъ. (Смѣхъ)

Х. Кабакчиевъ: Има да се направи едно спѣшно съобщение.

А. Цанковъ: Че е смѣшно, много е смѣшно, но нѣмаме врѣме да се занимаваме съ смѣшни работи.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Трѣбва да се сезира по-напрѣдъ прѣдседателството.

А. Цанковъ: Има начинъ за това. Трѣбва да се сезира прѣдставителството. Дайте си питането писмено. Нѣма да се занимаваме тукъ само съ комедии!

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Питанията се дават писмено.

Г. Димитровъ: Единъ протестъ имаме да отправимъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Моля! Има думата г. министър-прѣдседателъ.

Министър-прѣдседателъ Т. Теодоровъ: Г. г. народни прѣдставители! Изглежда, че народниятъ прѣдставителъ г. Георги Димитровъ иска да отправи нѣкакво питане къмъ правителството.

Х. Кабакчиевъ: То не е питане, а съобщение, на какво основание арестувате вие народенъ прѣдставителъ, когато конституцията забранява това. Нѣмате право и да му отнемате думата. Това е противъ правилника да му отнемате думата. Васъ ви е страхъ, защото ще бждете изобличени.

Министър-прѣдседателъ Т. Теодоровъ: Моля Ви се, ако народниятъ прѣдставителъ г. Георги Димитровъ желае да направи питане къмъ правителството, . . .

Х. Кабакчиевъ: Не питане, а единъ спѣшенъ въпросъ. Въ мината „Перникъ“ била пратена войска, цѣлъ гарнизонъ дори, за да арестува народния прѣдставителъ Георги Димитровъ. Вие сте извършили съ това едно безобразие, единъ скандалъ, и ние искаме да изобличимъ вашия беззакония.

Министър-прѣдседателъ Т. Теодоровъ: (Продължава) . . . въ такъвъ случай той трѣбваше да постѣпи съгласно чл. 60 отъ правилника, който казва: (Чете) „Питания отъ прѣдставителитъ могатъ да се отправятъ къмъ министритъ и къмъ бюрото въ началото на засѣданието, като прѣдварително се прѣдставятъ на прѣдседателя писмено“. Слѣдователно, правилникътъ разрѣшава въпроса, че питання не могатъ да се правятъ, освѣнъ писмено.

Г. Димитровъ е грамотенъ. Ималъ е врѣме отъ вчера досега да си напише питането и да каже днесъ туй, което има намѣрение да каже. Щомъ това не го е направилъ писмено досега, той нѣма право да говори сега. Протеститъ или съобщенията, които иска да направи на Камарата, не може да ги направи народниятъ прѣдставителъ, освѣнъ въ формата на питане и запитване. Други форми нѣма.

Х. Кабакчиевъ: Не питане, а протестъ.

Министър-прѣдседателъ Т. Теодоровъ: Въ всѣки случай, ако искате да направите протестъ, трѣбваше да го напишете и да го депозирате на бюрото, въ писмена форма. Такъвъ шумъ може да се прави само въ мината „Перникъ“. Тукъ не може да се прави такава бъркотия, каквато другадѣ правите и съ това да излагате хората да ги сждятъ.

Азъ моля Народното събрание да тури край на безредицата, която тия господа искатъ да създадатъ и тука. (Ржкоплѣскане отъ блоковитѣ групи и нѣкои отъ либералитѣ) Защото тия господа искатъ да си налагатъ волята. Когато дойде болшевизмътъ въ България, тогава нека си налагатъ волята, но сега не. (Протести отъ групата на тѣснитѣ социалисти)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни продължително)

Министър-прѣдседателъ Т. Теодоровъ: Моля г. прѣдседателя да приложи къмъ тѣзи господа (Сочи тѣснитѣ социалисти) правилника; ако не млъкнатъ, да имъ се наложи наказание.

Т. Лукановъ: Министър-прѣдседателъ провокаторъ!

Министър-прѣдседателъ Т. Теодоровъ: Ние провокираме, защото не ви оставихме да вършите безобразия и безредици. Нѣма да ви оставимъ да вършите безредици нито тукъ, нито вънъ отъ тукъ. (Ржкоплѣскане отъ блоковитѣ групи)

Г. Димитровъ: Вие създадохте анархия въ тази страна.

Отъ блоковитѣ групи: Бре-е-е! (Г. Димитровъ и Т. Лукановъ се скарватъ съ министър-прѣдседателя и идватъ

къмъ него. Народнитѣ прѣдставители Н. Атанасовъ, С. Омарчевски, А. х. Славчевъ и други отиватъ срещу шървитѣ. Силни прѣрекания)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни продължително) Моля г. г. народнитѣ прѣдставители да си заематъ мѣстата. (Скарване между Недѣлко Атанасовъ и Т. Лукановъ)

Г. Димитровъ: (Къмъ Н. Атанасовъ) Робн сте вие!

Н. Атанасовъ: Робн сте вие на Троцки и Ленинъ и на руски рубли!

Г. Димитровъ: Вие си играете съ огъня, но ще изгорите вие, а не ние.

Х. Кабакчиевъ: Вие вършите една безсрамна и прѣстѣпна провокация въ мината.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Г-нѣ Кабакчиевъ! Нѣмате думата.

Х. Кабакчиевъ: Какво искате повече отъ работницитѣ? Вие изпратихте цѣлъ гарнизонъ въ „Перникъ“, когато тамъ нѣма нито стачка, нито бунтъ, нито нищо. Провокатори, прѣстѣпни провокатори сте вие! Тамъ нѣма нито стачка, нито нищо. Защо пратихте войска?

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Г-нѣ Кабакчиевъ! Моля Ви се, прѣстанете.

Х. Кабакчиевъ: Искайте свѣдѣния отъ г. директора на мината и ще видите, че всичко въ мината е въ редъ, всичко въ мината е мирно и тихо и вие пакъ пращате войска тамъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Моля, г. Кабакчиевъ. Тукъ има редъ, тукъ има правилникъ, по който ставатъ дебатитѣ. Това не е клубъ на партията ви. Правя Ви бѣлѣжка и Ви приканвамъ да седнете.

Т. Лукановъ: Този ли е редътъ по вашата конституция? Кѣдѣ е конституцията?

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Тукъ има редъ, г. Лукановъ.

Т. Лукановъ: Като има редъ, чуйте протеста, който ние искаме да отправимъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Недѣйте влиза въ прѣрекания съ бюрото.

Х. Кабакчиевъ: Българскиятъ народъ знае какво вършите; той държи смѣтка за всичко и ще ви накаже. Помнете това. (Възражения отъ блоковитѣ групи)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който иска да прави питання, има редъ за това.

Т. Лукановъ: Щомъ вие желаете да се рѣшаватъ тѣзи въпроси вънъ отъ Парламента, ние ви общаваме това.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Никой не желае на улицата да се рѣшаватъ тия въпроси, а всички желаемъ да се рѣшаватъ въпроситѣ тѣй, както пише въ правилника. Напишете си питането, напишете си протеста и ще се разгледа.

Д. Благоевъ: Това е единъ бързъ протестъ.

Г. Занковъ: Г. прѣдседателю! Азъ имамъ отправени нѣколко питання и досега не ми е отговорено. Оттогава има мѣсецъ и половина-два. Има едно питане по струмишката контрабанда; завчера имамъ интерпелация за директора на прѣхраната — също и по нея трѣбва да се види, кога да се отговори. Поканете г. г. министритѣ да дадатъ отговоръ на тия питання, а не да ставатъ инциденти. Въ всѣки случай, г. министър-прѣдседателъ може да каже двѣ думи по инцидента въ Перникъ. Какво му коствуваше това? Нима трѣбва да си служи съ правилника?

Министър-прѣдседателъ Т. Теодоровъ: Г-нѣ Занковъ! Питането Ви получихъ днесъ, едва прѣди половинъ часъ, прѣди да влѣза въ залата; имамъ го нарѣжа и не съмъ

го още прочелъ. Слѣдующето засѣдание ще Ви се отговори. Трѣбва да се съгласите, че не може така отведнѣжъ да се отговори. Получихъ го прѣди половинъ часъ и ще Ви отговоря, съгласно правилника, най-късно въ слѣдующето засѣдание. Сега чета първата страница и съ него влѣзохъ въ залата.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Минаваме къмъ разглеждане на въпроситѣ, поставени на дневенъ редъ.

Въ онзиденшното засѣдание, по причина на липса на кворумъ, не можа да се гласува чл. 16 отъ законопроекта за данъка върху печалбитѣ, придобити прѣзъ врѣме на войната, и гласуването се отложи за днешното засѣдание. Затуй ще почнемъ съ гласуването на чл. 16.

Х. Кабакчиевъ: (Къмъ земеделската група) Народняци и демократи ви надуватъ васъ, земеделцитѣ, като гайди.

И. Симеоновъ: (Къмъ групата на тѣснитѣ социалисти) Защо изгонихте Тихчева? 7 милиона лева кяръ направи. (Скарване между Г. Димитровъ и И. Симеоновъ)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Г. Симеоновъ! Моля Ви се.

И. Симеоновъ: (Къмъ Г. Димитровъ) Ти си йоновски кандидатъ. Йоновъ те избра тебе. Депутатъ на радостливистката полиция си ти.

Г. Димитровъ: Разтурете Камарата.

И. Симеоновъ: Ще я разтуримъ. Азъ съмъ за разтурянето на Камарата.

Г. Димитровъ: Защо не я разтурите?

И. Симеоновъ: Питайте министритѣ, а не мене.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Силно звъни) Г. Симеоновъ! Моля Ви се!

И. Симеоновъ: Изключете сега мене, защото тѣхъ единъ часъ ги търпѣхте. Много ги менажирате. Ортаци сте съ тѣхъ отъ петъ години насамъ.

И. Г. Поповъ: Само Симеоновъ ли ще говори?

К. Пастуховъ: (Нѣщо говори)

Т. Лукановъ: (Къмъ К. Пастуховъ) Твоето безсрамие е извѣстно. (Скарване между К. Пастуховъ и Г. Димитровъ)

К. Пастуховъ: Полицейски избраникъ си ти. Полицията те избра въ Алтимиръ и гражданитѣ сега те бламиратъ. Нѣмате куражъ да поемете отговорностъ за единъ позивъ, а за революция говорите.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има постѣпили нѣколко прѣдложения. Ще ги прѣдлагамъ на гласуване по реда, по който сѣ постѣпили.

Първото прѣдложение е отъ Работническата социално-демократическа партия, което гласи така: (Чете) „Военниятъ данѣкъ отъ печалбитѣ се плаща върху сбора отъ печалбитѣ за всичкитѣ облагаеми години, и то въ слѣдния размѣръ: първо, отъ печалбитѣ 10.000 л. — по 5%; второ, отъ слѣднитѣ започнати или цѣли 20.000 л. — 10%; трето, отъ това нагорѣ всички печалби се конфискуватъ за данѣкъ, като общинитѣ получаватъ отъ него една трета частъ“. Които приематъ това прѣдложение, моля, да си вдигнатъ ржката. Меншество.

Второто прѣдложение е отъ г. Панайодова, което гласи: (Чете) „Военниятъ данѣкъ отъ печалбитѣ се плаща върху печалбата на всѣка година и то въ слѣдния размѣръ: първо, отъ печалби до 10.000 л. — 5%; второ, отъ слѣднитѣ 20.000 л. — 10%; трето, отъ слѣднитѣ 30.000 л. — 15%; четвърто, отъ слѣднитѣ 50.000 л. — 20%; пето, отъ слѣднитѣ 100.000 — 25%; шесто, отъ слѣднитѣ 200.000 л. — 30% и седмо, отъ това нагорѣ — 35%“. Които приематъ това прѣдложение на г. Панайодова, моля, да си вдигнатъ ржката. Меншество.

Третото прѣдложение по редъ е отъ страна на народния прѣдставителъ г. Дечо Теневъ, което гласи: (Чете) „Таблицата въ чл. 16 да стане така: отъ 100.000 л. нагорѣ на всѣки 100.000 л. — 100%“. Които приематъ това прѣдложение, моля, да си вдигнатъ ржката. Меншество.

Които приематъ чл. 16 така, както се докладва отъ г. докладчика на комисията, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Глава III.

Военниятъ данѣкъ на акционернитѣ дружества и на сдруженията.

Чл. 17. Дружествата плащатъ данѣкъ за печалбитѣ си, изчислени по чл. 2, точка 2-а“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Рашко Маджаровъ.

Р. Маджаровъ: Г. г. народни прѣдставители! Въ чл. 17, както се докладва отъ г. докладчика, дружествата плащатъ данѣкъ за печалбитѣ си, изчислени по чл. 2, точка втора. Безспорно е, че всичкитѣ дружества не могатъ да плащатъ данѣкъ, но всичкитѣ дружества, които сѣ реализирали печалби въ врѣме на войната, нѣма защо да бждатъ освободени отъ данѣкъ. Но ако законътъ се вотира тѣй, както е прѣдложенъ, ще бждатъ обложени съ данѣкъ и извѣстни кооперативни сдружавания, тѣй нареченитѣ селски кредитни кооперации и тѣхното колективно тѣло. Общиятъ съюзъ на българскитѣ кооперации. Понеже не искамъ надѣлго да се простирамъ, правя прѣдложение тѣзи селски кредитни кооперации да бждатъ изключени отъ плащане данѣкъ, защото тѣ не реализиратъ никакви печалби и защото отъ стопанска гледна точка тѣ изпълняватъ една отъ културнитѣ стопански задачи на сграната.

И. Г. Поповъ: Тѣ иматъ мандри и печелятъ.

Р. Маджаровъ: Азъ ще искамъ тѣзи селски кредитни кооперации да бждатъ изключени отъ плащане данѣкъ, както и тѣхното прѣдставителство. Съюзътъ на българскитѣ селски кредитни кооперации. Защо — изтъквамъ това. Ако тѣхното прѣдставителство, Съюзътъ на кооперациитѣ, има реализирани извѣстни печалби, ето за какво ги употребява — разбира се, законътъ прѣдсѣдва да се плаща данѣкъ върху печалбитѣ, независимо отъ разпрѣдѣлението на тия печалби, което става по-нататѣкъ — 30% за културно-просвѣтителни цѣли, 25% за дѣлове, 15% взаимни застраховки, и по такъвъ начинъ всичката печалба, която се получава отъ съюза, отива за работи, които не облагодѣтелствуватъ никого, защото и такъвъ е самиятъ смисълъ на кооперацията.

Като мотивирахъ прѣдложението за неплащане данѣкъ отъ тия кооперации, дълженъ съмъ да прѣдупрѣдя народното прѣдставителство, че моето прѣдложение е строго ограничително, само за селскитѣ кредитни кооперации, и ще моля народното прѣдставителство да не приеме същото и за другъ видъ кооперации, които съществуватъ въ градоветѣ, които иматъ други цѣли и сѣ реализирали печалби. Не можете вие да освободите отъ плащане данѣкъ създаденитѣ кооперации въ врѣме на войната, които, макаръ и да иматъ същата форма на кредитнитѣ кооперации въ селата, но въ врѣме на войната се занимаваха съ търговия и нѣкои отъ тѣхъ реализираха грамадни печалби. Също така не трѣбва да се освободятъ отъ данѣкъ и други видове кооперации, съществуващи въ градоветѣ, като популярнитѣ банки, които се занимаваха съ търговия и реализираха печалби, както и взаимно-спомогателни кооперативни дружества, съществуващи даже въ селата, които се занимаваха съ търговия и реализираха печалби. Нѣмамъ намѣрение да давамъ дълги обяснения по въпроса. Моето прѣдложение е строго ограничително — да бждатъ освободени отъ плащане данѣкъ върху печалбитѣ само селскитѣ кредитни кооперации и тѣхниятъ съюзъ — Общиятъ съюзъ на българскитѣ кооперации.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Дайте си прѣдложението, г. Маджаровъ.

Р. Маджаровъ: Ще го дамъ сега.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Данаиловъ.

Г. Данаиловъ: Г. г. народни прѣдставители! Въ свръзка съ това, което каза г. Маджаровъ, азъ смѣтамъ, че въпросътъ за кооперациитѣ се разрѣшава най-правилно отъ самия законъ за кооперациитѣ. Както знаете, у насъ сѣ

ществуват специално законодателство за сдружаванията, според което от данък въобще се освобождават онѣзи кооперативни сдружения, които употребяват всичкитѣ си печалби за културни цѣли и не дават от своитѣ печалби на дѣлове или въобще по каквѣто и да било начинъ никому от членоветѣ си. Ето ви принципъ, който и тукъ, при този законопроектъ, трѣбва да се приеме. Има множество кооперации, които донасятъ печалби на своитѣ членове, споредъ дѣловетѣ имъ; има кооперации, които прѣзъ врѣме на войната сж реализирали доста голѣми печалби, напр., занаятчийскитѣ кооперации, но тѣзи кооперации не могатъ да попаднатъ подъ категорията на ония, които могатъ да бждатъ освободени отъ данъкъ. Единственитѣ кооперации, които и споредъ чуждото законодателство се освобождаватъ отъ данъкъ, сж тия, които, както мимоходомъ спомена г. Маджаровъ, употребяватъ своитѣ печалби за културни цѣли: за образование, за читалища, за библиотеки, за вечерни сказки, за театри, за самообразование на своитѣ членове, въобще за каквито и да било културни цѣли. Затуй още въ комисията ние се съгласихме по това. Тогава азъ трѣбваше да прѣдставя извѣстенъ текстъ, но по извѣстна случайностъ не го прѣдставихъ. Сега го прѣдставявамъ въ смисълъ да се прѣредактира чл. 17 тѣй: „Дружествата, както и кооперациитѣ (сдруженията), съ изключение на кредитнитѣ кооперации, било земеделски, било занаятчийски и тѣхнитѣ съюзи, плащатъ данъкъ за печалбитѣ си, изчислени по чл. 2, точка втора“. Ето, това е прѣдложението, което азъ моля г. министъра на финанситѣ да го приеме, тѣй като и г. докладчикътъ, доколкото зная, го приема.

С. Златевъ: Искамъ думата.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Имате думата.

С. Златевъ: Г. г. народни прѣдставители! Като е думата за облагане на кооперативнитѣ сдружавания съ данъкъ върху печалбитѣ прѣзъ войната, азъ се ползувамъ отъ случая да повдигна въпросъ за освобождението отъ данъкъ на различнитѣ потребителни и производителни кооперации, които иматъ въ уставитѣ си постановления за отдѣлне суми по различни фондове за разни благотворителни цѣли. Напр., въ устава на нѣкое потребително дружество ще намѣрите: „фондъ просвѣта, фондъ за поддържане на хигиената въ селото, фондъ за читалище, фондъ водоснабдяване“. За всички тия фондове прѣдварително се отдѣлятъ суми отъ печалбитѣ прѣзъ цѣлата година, задържатъ се въ касата на дружеството и послѣ се капитализиратъ. Искамъ да знамъ, тѣзи суми, които се отдѣлятъ за разнитѣ фондове, ще се считатъ ли въ печалбата на дружествата и да се облагатъ или ще бждатъ изключени отъ облагане.

Г. Данаиловъ: Г. Сакаровъ ще Ви отговори на този въпросъ, като говори за прѣдложението, което азъ правя. Моето прѣдложение включва и това.

С. Златевъ: Азъ бихъ желалъ г. докладчикътъ да даде едно пояснение по този въпросъ, за да знамъ, дали ще бждатъ смѣтани въ печалба и облагани тѣзи суми, които се отдѣлятъ за разнитѣ фондове, или не.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има направено прѣдложение по чл. 17, отъ народния прѣдставител г. Рашко Маджаровъ, което гласи: (Чете) „Въ чл. 17 прѣдъ думитѣ „плащатъ данъкъ“, се прибавятъ думитѣ „освѣнъ селскитѣ кредитни кооперации и тѣхнитѣ съюзи“.

Който приематъ това прѣдложение на г. Рашко Маджаровъ, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Отъ групата на либералнитѣ партии: Меншество.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля ви се. Който приематъ прѣдложението на г. Рашко Маджаровъ, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Има направено по чл. 17 прѣдложение отъ г. професоръ Данаиловъ, което гласи: (Чете) „Дружествата, както и кооперациитѣ (сдруженията), съ изключение на кредитнитѣ кооперации, било земеделски, било занаятчийски и тѣхнитѣ съюзи, плащатъ данъкъ за печалбитѣ си, изчислени по чл. 2, точка втора.

Който сж съгласни да се приеме това прѣдложение на г. Данаилова, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Който приематъ чл. 17, заедно съ прѣдложенията на г. Маджаровъ и г. Данаиловъ, които се приеха, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

С. Златевъ: Г. Сакаровъ! По въпроса, който азъ повдигнахъ, нѣма ли да дадете обяснение?

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Г-да! Приеха се двѣ прѣдложения — и прѣдложението на г. Маджарова, и прѣдложението на г. Данаилова. И двѣтѣ прѣдложения гонятъ една и сѣща цѣль, обаче тѣ не могатъ да бждатъ турени едно до друго въ законопроекта, а трѣбва да се избере едно отъ двѣтѣ. Тѣ се включватъ едно въ друго. Прѣдложението на г. Данаилова е съставено споредъ рѣшението на комисията.

Ж. Бакаловъ: Прѣдложението на Рашко Маджаровъ не се прие.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Приеха се и двѣтѣ прѣдложения.

Г. Данаиловъ: При третото четене ще направимъ редакцията.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Значи, при третото четене на законопроекта ще трѣбва да се направи една обща редакция, която да покрие и двѣтѣ прѣдложения за освобождаване отъ данъкъ на земеделскитѣ и занаятчийскитѣ кооперации и тѣхнитѣ съюзи при условията, които каза г. Данаиловъ, условия, които взема въ внимание и комисията. Тукъ сега се прави експромто отъ г. Маджарова едно прѣдложение въ смисълъ на това, което бѣше рѣшила и комисията. (Чете)

„Чл. 18. За годишни приходи на дружествата се смѣтатъ печалбитѣ споредъ баланситѣ имъ заедно съ всички отчисления за резерви, безъ ония, които се правятъ по законъ или споредъ уставитѣ сж въ полза на трети лица и безъ сумитѣ, платени като данъкъ върху занятието, включително окръжнитѣ, общинскитѣ и пр. къмъ него врѣхнини и военнитѣ врѣхнини, ако такива се въведатъ“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който приематъ чл. 18, както се докладва, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 19. Къмъ годишнитѣ приходи за дружествата, които иматъ клонове и въ странство, се прибавя приходътъ отъ тия клонове въ пълнитѣ имъ размѣри и върху полученитѣ суми се изчисляватъ печалбитѣ, отъ които се взема воененъ данъкъ“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който приематъ чл. 19, както се докладва, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 20. За основенъ капиталъ на дружествата се смѣта внесенитѣ капиталъ заедно съ всичкитѣ по баланса истински резерви. Не се прибавятъ образуванитѣ резерви отъ приходитѣ прѣзъ военнитѣ балансови години, а така сѣщо и увеличението на капитала, направено за смѣтка на такива приходи или резерви“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който приематъ чл. 20, както се докладва, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 21. Срѣднитѣ приходи на дружествата, които нѣматъ петъ мирноврѣмenni балансови години, се прѣсмѣтатъ върху послѣднитѣ имъ три мирноврѣмenni балансови години, а ако нѣматъ толкова години, тогава се прѣсмѣтатъ върху прихода за всичкото врѣме, прѣзъ което сж съществували“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Който приематъ чл. 21, както се докладва, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 22. Ако при изчисление на срѣднитѣ приходи на дружествата се покаже загуба, срѣднитѣ приходи се взематъ за нула“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 22, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣ-
ката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 23. Печалбитъ на дружествата (чл. 2, точка 2-ра)
се изчисляватъ за всѣка година отдѣлно. Приходитъ на
дружествата за прѣвъ годинитъ, за които се опрѣдѣля
военниятъ данѣкъ, както и приходитъ имъ за прѣвъ
петтѣхъ мирноврѣмenni балансoви години, се взематъ въ
дѣйствителнитъ имъ размѣри, въ които сѣжъ постѣпили.
Ако това не е сторено при опрѣдѣляне данѣка върху
занятията, възлага се на комисията (чл. 31) да го извърши“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 23, както се докладва, моля, да си вдигнатъ рѣ-
ката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 24. За печалби на основанитъ прѣвъ 1915, 1916,
1917 и 1918 г. дружества се считатъ приходитъ имъ, ако
надминаватъ 8% върху внесенния капиталъ въ началото
на годината, за която се изчислява военниятъ данѣкъ.
Сжщото се отнася и за събирателнитъ и командитно-съ-
бирателнитъ дружества. Ако приходитъ не надминаватъ
8%, такива дружества за съответнитъ години не плащатъ
воененъ данѣкъ“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 24, както се докладва, моля, да си вдигнатъ рѣ-
ката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 25. Печалбитъ на чуждестраннитъ дружества или
на такива, чието сѣдалище е въ странство, а притежа-
ватъ клонове въ България, се изчисляватъ върху при-
ходитъ отъ тия клонове прѣвъ годинитъ, за които се
опрѣдѣля данѣкътъ и приходитъ за 1914 г. или срѣдниятъ
приходъ за петтѣхъ мирноврѣмenni балансoви години.
Ако клоноветъ сѣжъ открити прѣвъ годинитъ 1915, 1916,
1917 и 1918, военниятъ данѣкъ се взема върху приходитъ
отъ клоноветъ“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 25, както се докладва, моля, да си вдигнатъ рѣ-
ката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 26. Когато внесенниятъ капиталъ прѣвъ годината,
за която се изчислява военниятъ данѣкъ, е по-голѣмъ отъ
тоя прѣвъ послѣдната отъ годинитъ, върху които се
изчислява срѣдниятъ приходъ, то послѣдниятъ се увели-
чава съ 8% върху сумата, съ която е увеличенъ вне-
сенниятъ капиталъ както за дружествата, така и за факти-
ческитъ лица. Ако увеличението е послѣдвало въ течение
на военната балансoва година, срѣдниятъ приходъ се уве-
личава съ припадающия се дѣлъ отъ 8% до края на
годината.“

Когато внесенниятъ капиталъ е увеличенъ на нѣколко
пѣти, взема се датата на послѣдната вноска.

Ако прѣвъ нѣкоя отъ мирноврѣмenni балансoви
години основниятъ (внесенниятъ) капиталъ на дружествата
и физическитъ лица е увеличенъ, къмъ приходитъ за
врѣмето отъ годината прѣди увеличението се прибавя 8%
върху допълнително внесената сума“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 26, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рѣ-
ката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 27. Дружествата дължатъ припадающия имъ се
воененъ данѣкъ независимо отъ станалитъ промѣни въ
тѣхъ, нито отъ ликвидирането или прѣхвърлянето на
прѣдприятието имъ върху дружество или отдѣлно (фи-
зическо) лице“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 27, както се докладва отъ г. докладчика, моля,
да си вдигнатъ рѣката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 28. Освобождаватъ се отъ облагане съ воененъ
данѣкъ приходитъ на дружествата, получени отъ диви-
денди и дѣлове отъ други дружества, обложени вече съ
воененъ данѣкъ“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 28, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да
си вдигнатъ рѣката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 29. Военниятъ данѣкъ на дружествата се състои
отъ двѣ части:

1. Отъ основенъ данѣкъ въ размѣръ $\frac{2}{3}$ отъ данѣка,
който би имъ се падналъ по чл. 16, и

2. Отъ добавѣченъ данѣкъ въ размѣръ: ако годишната
печалба на дружеството съставлява 2% отъ капитала му
(чл. 20), ще се доплаща още 5% върху основния данѣкъ;
ако достигатъ 4% отъ капитала, ще се доплаща 10%.
Ако достигатъ 6% отъ капитала, ще се доплаща 20%

„	„	8%	„	„	„	„	28%
„	„	10%	„	„	„	„	36%
„	„	12%	„	„	„	„	44%
„	„	14%	„	„	„	„	52%
„	„	16%	„	„	„	„	60%
„	„	18%	„	„	„	„	68%
„	„	20%	„	„	„	„	76%
„	„	сжщитъ съ по-голѣми отъ 20%	„	„	„	„	84%

Военниятъ данѣкъ на дружествата не може да бѣде
по-голѣмъ отъ 60% отъ облагаемитъ печалби“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата
г. Паскалъ Паскалевъ.

П. Паскалевъ: Г. г. народни прѣдставители! Чл. 29,
споредъ мене, изисква едно разяснение и една поправка.
Той опрѣдѣля положението на акционернитъ дружества,
респективно на кооперациитъ, тѣзи именно, които се обла-
гатъ, напр., на производителнитъ кооперации. Тѣжъ
както е редактиранъ този членъ изглежда, на прѣвъ по-
гледъ, като-че-ли акционернитъ дружества се третира-
тъ по-леко, отколкото отдѣлнитъ физически лица, обаче зѣ
сжщность акционернитъ дружества може да платятъ
повече, отколкото ще платятъ отдѣлнитъ физически лица.

Прѣди всичко, слѣдва да се даде едно обяснение. Въ
точка втора — „добавѣченъ данѣкъ“ — е казано: „ако
годишната печалба на дружеството съставлява 2%“ и пр.
Азъ разбирамъ годишната военна облагаема печалба, а не
общата годишна печалба. Мисля, че и г. докладчикътъ
така разбира тази точка, но нужно е едно разяснение,
защото процентътъ може да се измѣни, споредъ това
дали ще вземемъ общата годишна печалба или годишната
облагаема военна печалба.

Второ. Споредъ самата таблица, въ начало излиза, че
тѣзи акционерни и кооперативни дружества, които сѣжъ
реализирали една печалба, която нѣма да бѣде по-голѣма
отъ 12 или 14% върху основния капиталъ, ще бѣдатъ
третирали по-леко, отколкото физическитъ лица, ще
платятъ по-малко, защото тѣ плащатъ основенъ данѣкъ
— двѣ трети отъ данѣка, който е опрѣдѣленъ по чл. 16, и
добавѣченъ данѣкъ върху този основенъ съ процентъ 20,
28, 36 и пр. Но дружества, които сѣжъ реализирали по-
голѣма печалба — независимо отъ това какъвъ е тѣх-
ниятъ капиталъ — по процентъ върху капитала отъ 12
или 14% нагорѣ, тѣ ще платятъ повече. Дружества, на
които военната печалба ще бѣде повече отъ 20% върху
основния капиталъ, ще платятъ 84% добавѣченъ данѣкъ
върху основния двѣ трети, а 84% е повече отъ половината.
Ако цѣлятъ данѣкъ върху печалбитъ по чл. 16 за физи-
ческитъ лица е 150.000 л. въ дадения случай, когато имаме
акционерни дружества и когато основниятъ данѣкъ е двѣ
трети, той ще бѣде 100.000 л.; 84% върху 100.000 л., върху
основния данѣкъ, ще бѣде 84.000 л.; 100.000 и 84.000 ще
бѣде 184.000 л. Значи, толкова ще платятъ акционернитъ
дружества, а физическитъ лица ще платятъ всичко на
всичко 150.000 л. Моята мисль и моето мнѣние е, че спра-
ведливо ще бѣде акционернитъ дружества да бѣдатъ тре-
тирани по-леко и да плащатъ по-малко отъ физическитъ
лица и събирателнитъ дружества. На събирателнитъ дру-
жества ние направихме едно голѣмо облекчение, като
облагае съдружницитъ по дѣлове. За акционернитъ дру-
жества, намѣсто ние да облагае акционера върху него-
витъ дивиденди, което би било най-справедливо, ние
приехме за по-лесна смѣтка да облагае цѣлото дру-
жество върху неговата печалба. Обаче не би трѣбвало
акционерното дружество да плати повече, отколкото би
платило едно отдѣлно физическо лице при равни условия.
Акционерното дружество — нѣма защо да се говори —
е дружество на дребитъ капитали, то е дружество на
народа, на демокрацията въ него могатъ да участвуватъ

и най-бъдните хора, то има свое бъдеще и пр. пр. и би трябвало да бъде третирано по-леко.

Г. Данаилов: Дружество на капиталистите *par excellence*.

П. Паскалев: Затова аз нѣма да правя предложение да бъде то третирано по-леко, защото вѣрвамъ, че нѣма да се приеме и че г. министърътъ на финанситѣ нѣма да се съгласи, но най-малко ще предложи да се поправи членътъ въ неговата послѣдна алинея, за да не може акционерното дружество да плати повече, отколкото отдѣлното физическо лице. Послѣдната алинея на чл. 29 гласи: „Военниятъ данѣкъ на дружествата не може да бъде по-голямъ отъ 60% отъ облагаемитѣ печалби“. 60% отъ облагаемитѣ печалби, то значи върху всички облагаеми печалби, не да надмине процента 60 въ послѣдната частъ на тѣзи печалби, както по чл. 16 понѣкога надминава. Ако така се разбира, ние сме на чисто. Но тъй както е редактиранъ членътъ, това не се разбира. Ако дружеството има единъ милионъ лева печалба, данѣкътъ не може да надмине повече отъ 60% евентуално, но ще надмине по процентъ оня данѣкъ, който физическото лице ще плати при равни условия. И въ такъвъ случай азъ смятамъ, че бъде по-справедливо и ще бъдемъ наясно, ако приемемъ слѣдующата редакция: акционерното дружество въ никой случай да не плаща повече, отколкото физическото лице. Ако процентътъ на неговата печалба е по-долу отъ 12 до 14 по тази таблица, ще плати по-малко, но когато е повече, да не плаща по-много, отколкото плаща физическото лице по чл. 16. И азъ предлагамъ слѣдующата редакция на послѣдната алинея: „Военниятъ данѣкъ на дружествата не може да бъде по-голямъ, отколкото данѣкътъ, който би имъ се падналъ по чл. 16“. Чл. 16 определя процента на данѣка на физическитѣ лица и за събирателнитѣ дружества. Тогава нѣма да имаме никакъвъ споръ, ще има една яснотъ и никогда акционерното дружество нѣма да плати повече, отколкото отдѣлното физическо лице. Възмете, г-да, кооперациитѣ. Г. Данаиловъ не се съгласи да изключимъ производителнитѣ занаятчийски кооперации, които сѣ съвсѣмъ малко, които сѣ най-трудни за образуване, въ които обикновено 15—20 души занаятчи, за да могатъ да съществуватъ, сѣ вложили цѣлия си капиталъ и сѣ направили своя кооперация. Защо тия кооперации да не ги обложимъ по-долу, както облагаме събирателнитѣ и събирателно-командитнитѣ дружества по-долу?

Г. Данаилов: По-тежко ще бъдатъ обложени.

П. Паскалев: Не е вѣрно. Ако вие ги обложите по-долу, повечето отъ тѣхъ нѣма да платятъ нищо. Защото ако една производителна кооперация има 100 хиляди лева печалба — такива кооперации има 15—20, тѣ не сѣ 100, въ Габрово има 5—6 и тѣхнитѣ членове сѣ работници — и ако членоветѣ й сѣ 20, 100 хиляди лева печалба на 20 дѣла ще бъде по 5 хиляди лева — по-долу отъ минимума. Най-дребната кооперация поне трѣбваше да се третира като събирателното дружество. Вие сега я третирате като акционерно дружество и ще плати евентуално повече, отколкото отдѣлното физическо лице и събирателното дружество. Тази алинея визира не само събирателнитѣ дружества, но и производителнитѣ кооперативни сдружавания, които по приетата сега, прѣди малко, алинея на чл. 17, измѣненіето, не се освобождаватъ отъ данѣкъ върху печалбитѣ. Справедливо е да приемете тази алинея, която не измѣнява нищо, а пояснява члена и приравнява акционернитѣ дружества и кооперациитѣ въ данѣчния имъ товаръ, както отдѣлнитѣ физически лица и събирателнитѣ дружества.

Азъ бихъ молилъ г. министра на финанситѣ и г. докладчика да се съгласятъ съ това мое предложение, което е предложение на справедливостъ.

С. Петков: Касае се само за производителнитѣ кооперации.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: По този въпросъ въ комисията се дебатира цѣлъ день и мене не ме учудва обстоятелството, дѣто тукъ така сѣщо се дебатира, защото тукъ се засѣгатъ голѣми интереси. Обаче нито комисията, нито азъ сега имамъ основания да се съглася съ аргументитѣ, които изнесе г. Паскалевъ.

Нѣма съмнѣние, ако е въпросъ за фаворизация на известни прѣдприятия или търговии, тогава най-много биха имали право самитѣ търговци и индустриалци, които се насърчаватъ отъ закона за насърчение мѣстната индустрия, да се позоватъ на това нѣщо. Ние, обаче, казваме: при този изключителенъ законъ не може да се уважатъ никакви подобни съображения, които иматъ значение за мирно врѣме, отъ една страна, а, отъ друга страна, печалбитѣ, които сѣ известни, които имаме тукъ прѣдъ видъ и които желаемъ да обложимъ, сѣ толкова ясни, щото нѣма въ нищо общо нито по размѣра си, въ сравнение съ мирноврѣмения размѣръ, нито пъкъ по начина, по който сѣ добити, по лекотата, съ която сѣ добити. Така щото, смятамъ, че не би трѣбвало да се повдига този въпросъ. И безъ това Камарата гласува единъ процентъ, който е по-малък, отколкото е максималната норма, и смятамъ, че по никой начинъ не трѣбва да стане по-нататкъ облекчение.

Г. Паскалевъ иска да каже, че цѣлѣта на законодателя е да фаворизира известни акционерни дружества. Това е вѣрно. То се собствено и постига съ самия текстъ на чл. 29, въ свръзка съ чл. 16, защото, г-да, който е правилъ точна смѣтка върху облагането, което ще послѣдва съгласно тѣзи норми, ще види, че това, отъ което се опасява г. Паскалевъ, може да настѣпи за дружества, които сѣ реализирали печалба повече отъ 10—12%, значи, може да настѣпи за дружества, които сѣ реализирали много повече печалба спрѣмо своя основенъ капиталъ, отколкото тѣ въ мирно врѣме сѣ осъществявали. Ние знаемъ, че за мирно врѣме норма 10% едва е била достигана за по-голямѣ акционерни дружества, слѣдователно, съ по-голямъ капиталъ. А че въ даления случай една по-голяма разлика може да се яви въ полза на фиска, която разлика да бъде по-голяма за едно голѣмо акционерно дружество, реализирало по-голяма печалба, това е вѣрно, но собствено цѣлѣта на Народното събрание трѣбва да бъде тази, както това приехме въ комисията. Г. Паскалевъ не трѣбва да казва, че понеже е вѣрно, че акционерната форма приема малки акции, малки дѣлове, че отиватъ къмъ нея и по-дребни съществувания, тя въ сѣщностъ се визира тукъ. Ако се касае за едно малко акционерно дружество, което има малъкъ брой акционери или много голѣмъ брой акционери, но съ малки акции, което не е могло да работи и което е реализирало 5, 6, 15% печалба, това дружество въ сѣщностъ нѣма да бъде по-тежко обложено, отколкото физическото лице, събирателното или събирателното командитно дружество. Въпросътъ е другъ, въпросътъ е за онѣзи акционерни дружества, които фактически сѣ именно капиталистическа форма на прѣдприятие, а не сѣ никакъ демократическа форма, въ смисълъ на дребни спестявания въ тия дружества и нѣма защо да се мѣси онзи голѣмъ брой акционерни дружества, поставени на начала капиталистически, които ние желаемъ да обложимъ, съ онѣзи малки акционерни дружества, които ние би трѣбвало да фаворизираме, които съ специални закони се фаворизиратъ, и които даже въ даления случай сѣ сегашния законъ ги фаворизираме.

Ето защо съмъ длъженъ да дамъ само следнитѣ обяснения. Тукъ ние имаме една фаворизация въ пунктъ първи. Тамъ се казва: по реда на чл. 16, по който се определя данѣкъ върху свръхпечалбата отъ войната — съ прѣдполагаемия *existenz minimum*, за който говорихме онзи денъ — слѣдъ като се определя данѣкътъ върху тази печалба, размѣрътъ нѣма да бъде сѣщиятъ, а ще бъде $\frac{1}{3}$ отъ него. И само когато слѣдъ това се установи, че това дружество е реализирало вече печалби по процентъ спрѣмо своя капиталъ въ размѣритѣ, които ние тукъ показваме, които отиватъ до 20% и достигатъ, слѣдователно, до 84% върху данѣка, който е вече фиксиранъ, само тогава се взема допълнителенъ данѣкъ. Не е вѣрно, че ще вземемъ веднѣжъ 60% и веднѣжъ 84%. Въ сѣщностъ се взема върху 60% $\frac{1}{3}$, което значи номинални 40%, а колкото отиваме по-назадъ къмъ по-малки суми ще бъде намаленъ до 20% и върху него вече се взема 84%, което не е нищо друго, освѣнъ 20%. Азъ мога да ви дамъ примѣръ. Едно дружество, ако е опечелило петъ милиона лева, това дружество, ако не бѣше дружество, а частно лице, би платило срѣдно, споредъ смѣтитѣ, половината, 50% — два милиона и половина, а ако е дружество, за тая печалба ще плати 58 или 60%; а ако печалбата е още по-голяма, алинея трета казва, че въ такъвъ случай дружеството, макаръ да е реализирало по-голяма печалба, нѣма да плати повече отъ 60% въ цѣлостъ, т. е. нѣма да бъде поставено по-злѣ, отколкото едно съответно лице, оперирало по сѣщия начинъ, съ сѣщия капиталъ, съ сѣщия процентъ и сѣщиятъ условия като него.

П. Паскалевъ: По чл. 16.

Д-ръ Н. Сакаровъ: Да. — Защото по чл. 16 размъртъ, до който максимумъ може да се достигне, е 60% отъ общата печалба, а общата печалба, която се облага, е опрѣдѣлена по-рано въ прѣдидущитѣ членове.

Ето защо азъ мисля, прѣдложението на г. Паскалева да не се приема, а текстътъ да се приеме тъй, както го прочетохъ, защото то е въ голѣма степенъ фаворизация на тѣзи печалби, които, както виждате, споредъ настроението на друга частъ на Събранието, доста значителна, трѣбва да бѣдатъ вземени, конфискувани, което е повече, отколкото 60%.

П. Паскалевъ: Щомъ е такова тълкуванието, което дава г. докладчикътъ на члена, че разбира срѣдната годишна печалба, т. е. военната срѣдна годишна облагаема печалба, трѣбва да бѣде казано: „срѣдната“.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Тѣй.

П. Паскалевъ: А послѣдната алинея разбира така, че никога дружеството нѣма да плати повече отъ физическото лице по чл. 16.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: До 10%; между 10 и 20% ще плати повече.

П. Паскалевъ: Вие казвате, че нѣма да плати повече, отколкото физическото лице евентуално.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Естествено.

К. Панайодовъ: Процентътъ е отъ облагаемата печалба.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Именно това се разбира.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Г. Паскалевъ! Оттегляте ли си прѣдложението?

П. Паскалевъ: Оттеглямъ го.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Значи, остава само прѣдложението на бургазкия народенъ прѣдставителъ г. Поповъ, направено отъ страна на парламентарната работническа социалъ-демократическа група.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Нѣма ги тукъ, да го гласуватъ.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: То не е интересно тукъ ли сѣ или не. Прѣдложението е слѣдующето: (Чете) „Чл. 29. Военниятъ данѣкъ на дружеството се плаща върху сбора отъ печалбитѣ за всичкитѣ облагаеми години и то въ слѣдния размѣръ: 1) отъ печалби до 10.000 — 5%; 2) отъ слѣднитѣ започнати или цѣли 20.000 л. — 10%; 3) отъ това нагорѣ всички печалби се конфискуватъ за данѣкъ, като общинитѣ получаватъ отъ него една трета частъ.“

Които приематъ това прѣдложение, моля, да си вдигнатъ ржката. Меншество.

Г. Данаиловъ: Отъ тѣхъ никой не гласува.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Ние го гласуваме — прѣдставяваме ги.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 29 тѣй, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Глава IV.

Опрѣдѣляне на данѣка.

Чл. 30. Подлежащитѣ на облагане съ воененъ данѣкъ отъ печалбитѣ сѣ длъжни: частнитѣ лица до 1. IV, и дружествата до 1. V. 1919 г. да подадатъ до финансовия началникъ декларация относително печалбитѣ си, послѣднитѣ отбѣлѣзани за всѣка година поотдѣлно, заедно съ необходимитѣ свѣдѣния за занятията си, приходитѣ споредъ баланситѣ, както за прѣвъ годинитѣ, за които се облагатъ, така и за годинитѣ, приети отъ самия данѣкоплатецъ за база. Тѣ сѣ длъжни да доказатъ достоверно, включително и съ редовно водени търговски книги, всички намаления, за които претендиратъ, че трѣбва да имъ бѣдатъ направени.

За допълнителни обяснения и доказателства срѣщу възражението на финансовитѣ власти относително вър-

ността на декларацията облагателната комисия опрѣдѣля двѣседмиченъ срокъ отъ деня на съобщението“.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Георги Данаиловъ

Г. Данаиловъ: Г-да! Нѣма да бѣда дълътъ. Азъ мисля, че г. министърътъ на финанситѣ и г. докладчикътъ ще се съгласятъ датитѣ за подаването на декларации да се отмѣстятъ отъ 1 априлъ и 1 май къмъ 1 юний и 1 юлий, защото не остава време на хората да си подадатъ декларациитѣ; пъкъ недѣите забравя, че и правилникътъ трѣбва да се изработи; най-послѣ, недѣите забравя, че една частъ отъ хората на България сѣ роби, които не могатъ да изпълнятъ това, или ако дойдатъ, нѣма да иматъ достатъчно време да си прѣгледатъ тефтеритѣ. Азъ съвѣтвамъ тия дати да бѣдатъ 1 юний и 1 юлий.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Съгласенъ съмъ.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 30, съ поправката на г. Данаилова, съ която сѣ съгласни г. министърътъ на финанситѣ и г. докладчикътъ, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Значи, декларациитѣ отъ частни лица ще бѣдатъ подадени до 1 юний, а отъ дружествата до 1 юлий.

Г. Данаиловъ: Тѣй.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 31. Военниятъ данѣкъ отъ печалбитѣ се опрѣдѣля отъ комисия въ всѣка околия, назначена отъ министра на финанситѣ и състояща: отъ финансовия началникъ, кмета на общината, или неговия прѣдставителъ, прѣдставителъ на търговската камара, директора или агента на Българската народна банка и единъ вѣщъ въ търговскитѣ работи гражданинъ, избранъ отъ съответното съсловие на данѣкоплатеца.

Комисията опрѣдѣля данѣка върху подаденитѣ декларации и събранитѣ отъ финансовитѣ власти свѣдѣния. Въ случай на нужда, комисията може да призове и изслуша мнѣнията на двѣ вѣщи лица, които трѣбва да се подадатъ писмено. Тѣ не сѣ задължителни за комисията“.

Прѣседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Стефанъ Дойчиновъ.

С. Дойчиновъ: Г. г. народни прѣдставители! Въ глава 4 по опрѣдѣляне на данѣка, най-важниятъ членъ е, безспорно, чл. 31 и то не толкова по състава на комисията, която ще засѣдава въ околията, колкото за начина и срѣдствата, на които ще се базира, за да опрѣдѣля размѣра на данѣка. Искамъ да кажа, че вниманието на народното прѣдставителство трѣбва да бѣде спрѣно изцѣло върху този членъ и да обмисли редакцията на втората алинея, именно тамъ, кждѣто се говори, че комисията ще опрѣдѣля данѣка върху подаденитѣ декларации и събранитѣ отъ финансовитѣ власти свѣдѣния. Значи, отъ смисъла на този членъ се разбира ясно, че двѣ ще бѣдатъ основанията на комисията, за да опрѣдѣли данѣка: първо, подаденитѣ декларации отъ самитѣ данѣкоплатци, които се опрѣдѣлятъ въ чл. 30, въ които декларации тѣ ще посочатъ по колко сѣ спечелили прѣвъ време на войната, и, второ, свѣдѣнията, които ще събератъ финансовитѣ власти, провѣрвайки тѣзи декларации. Да провѣрватъ финансовитѣ власти декларациитѣ, това е не само едно право, но, смѣтамъ, една длъжностъ на Финансовото министерство, но да се остави членътъ така, съ вторени врати, безъ да се задължаватъ тѣзи финансови власти, когато ще прѣдставятъ своитѣ свѣдѣния, да даватъ доказателства, че тѣхнитѣ свѣдѣния, които прѣдставяватъ, сѣ дѣйствително вѣрни или че сѣ положително вѣрни, ние това не можемъ да оставимъ на тѣхния произволъ. Ние знаемъ много добръ какъвъ е моралътъ на голѣма частъ отъ нашитѣ финансови власти и затуй...

Нѣкой отъ земеделската група: Особено слѣдъ войната.

С. Дойчиновъ: Отъ войната, прѣвъ войната, слѣдъ войната. — ... трѣбва да гарантираме данѣкоплатцитѣ отъ шикани, а така сѣщо и да попрѣчимъ на развитието на една корупция, която може да вирѣе въз основа на този членъ. Финансовитѣ власти, безспорно, ще провѣрватъ декларациитѣ, но при провѣрката си тѣ не могатъ

да посочват произволно свѣдѣния; тѣ трѣбва да се до-
братъ до доказателства и само тогава да кажатъ, че еди-
кое-си лице не е дало точната цифра на своитѣ приходи
въ декларацията или я е изопачило, защото иначе ще
имаме шикани. Да вземѣмъ единъ примѣръ. Прѣдставете
си, че Иванъ Петковъ или еди-кой-си господинъ, данѣко-
платецъ, дава свѣдѣния, че той прѣзъ врѣме на войната е
спечелилъ, да кажемъ, 60.000 л. прѣзъ четиритѣ години.
Финансовата власть така, както е по редакцията на този
членъ, като провѣрява тѣзи декларации, иде, безъ да под-
крѣпи съ доказателства, и заявява: „Не, по моитѣ свѣдѣ-
ния, събрани отъ хората и пр., излиза, че този човѣкъ не
е спечелилъ 60.000 л., а 300.000 л.“ Сега комисията, която
ще се базира на тия данни, за да опрѣдѣли данѣка върху
печалбитѣ, ще трѣбва да изчисли тѣзи печалби. Какъ ще
ги изчисли, когато имате отъ една страна декларацията,
отъ друга страна свѣдѣнията на финансовата власть? Де-
кларацията говори за 60.000 л., а свѣдѣнията за 200.000 или
300.000 л. Едното е съ подписа на данѣкоплатеца, който
ѣ казва: „Това е моята печалба“, другото е свѣдѣние на
финансовата власть, но понеже законътъ е законъ, коми-
сията ще трѣбва да ги вземе еднакво въ внимание. И
прѣдставете си, че тя вземѣше само срѣдното между
двѣтъ. Ние рискуваме да се опрѣдѣли единъ данѣкъ
върху печалбитѣ на едно лице, какъвто то не е сънувало
и по този начинъ данѣкътъ може да погълне цѣлата пе-
чалба и нѣщо повече: може да отвлѣче имотитѣ на хо-
рата. За да се избѣгнатъ всичкитѣ тѣзи злоупотрѣбления,
а, отъ друга страна, за да се избѣгне възможността, што
мноѣ данѣкоплатци да бждатъ изнудени отъ такива фи-
нансови власти при тая открита врата на закона, азъ
мисля, че ние трѣбва да приемѣмъ, што въ закона да се
вложи едно задължение на финансовитѣ власти, што за
свѣдѣнията, които тѣ ще прѣдставятъ на комисията, да
прѣдставятъ и съотвѣтнитѣ доказателства, че тѣ иматъ
необорими или неоспорими доказателства, или, ако щете,
просто доказателства, че дѣйствително свѣдѣнията, които
тѣ сѣ събрали при провѣрката на декларацията, сѣ вѣрни;
иначе безъ това ние ще откриѣмъ вратата на голѣми зло-
употрѣбления. Затуй правя прѣдложение, што редакцията
на втората алинея на чл. 31 да стане тъй: (Чете) „Коми-
сията опрѣдѣля данѣка върху подаденитѣ декларации и
върху събранитѣ и подкрѣпени съ доказателства отъ фи-
нансовата власть свѣдѣния“, и слѣдва слѣдъ туй: „Въ
случай на нужда комисията може“ и т. н. Азъ мисля, че
тази редакция най-добрѣ отговаря на нуждитѣ на самия
законопроектъ, што когато се стремимъ да вземѣмъ данѣкъ,
сѣщеврѣменно да гарантираме данѣкоплатеца отъ зло-
употрѣбления и шикани и да прѣпрѣчимъ пътя на ко-
рупцията.

Ще моля тази редакция да бжде приета, г. г. народни
прѣдставители.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата
г. докладчикътъ.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Въпросътъ, който по-
вдигна г. Дойчиновъ, е въпросъ, който има значение при
всички фискални закони, защото се стреми да се избѣгне
произволътъ, който могатъ да упражнятъ извѣстни фи-
скални органи и още повече като се смѣта, да не би спе-
циално по този изключителенъ законъ, при неговия раз-
мѣръ, при неговото значение да се упражнява нѣкакво
партизанско отмѣщение върху извѣстни данѣкоплатци
отъ страна на органитѣ, които сѣ нѣщо въ различие въ
схващанията помежду си. Сега г. Дойчиновъ прѣдлага
една редакция. Втората алинея на чл. 31 гласи, че коми-
сията опрѣдѣля данѣка върху подаденитѣ декларации и
събранитѣ отъ финансовитѣ власти свѣдѣния. Тукъ именно
е възможността на злоупотрѣбление съ властѣта на фи-
нансовитѣ органи. Не би ли било достатъчно да се каже:
„Комисията опрѣдѣля данѣка върху подаденитѣ декла-
рации и събранитѣ отъ финансовата власть достовѣрни
свѣдѣния“? Съ тая дума „достовѣрни“ не се ли постига
цѣлта, която прѣдлага г. Дойчиновъ? Обаче моята
наклонностъ е да приемѣмъ и още по-силна дума, за да се
запазятъ правата на добросъвѣстнитѣ данѣкоплатци. Тукъ
нѣма споръ въ това отношение, понеже нѣмаме и не
трѣбва да имаме за цѣлъ отмѣщението и изнудването на
данѣкоплатцитѣ. Така што, тогава може да се каже и
слѣдующето: „Събранитѣ отъ финансовитѣ власти и под-
крѣпени съ доказателства свѣдѣния“.

С. Дойчиновъ: И азъ тъй съмъ казалъ: „Събранитѣ и
подкрѣпени съ доказателства свѣдѣния“.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Тѣй го разбирамъ и
азъ: „Комисията опрѣдѣля данѣка върху подаденитѣ де-

кларация и събранитѣ отъ финансовата власть и подкрѣ-
пени съ доказателства свѣдѣния“.

С. Дойчиновъ: Приемамъ тази редакция и при туй по-
ложение оттеглямъ прѣдложението си.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: За да не вмѣкваме нова
реакция, нека остане така: „подкрѣпени съ доказателства
свѣдѣния“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 31, съ поправката, която се направи, моля, да си
вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)
„Чл. 32. Комисията върши своята работа въ присѣж-
ствието на най-малко трима членове“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 32, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да
си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)
„Чл. 33. Рѣшенията си комисията постановява съ вице-
гласие.“

Обтѣжванията противъ рѣшенията на облагателната
комисия ставатъ въ двенедѣленъ срокъ отъ деня на
съобщението прѣдъ контролната комисия при Министер-
ството на финанситѣ, състояща се: отъ началника на от-
дѣлението за прѣжитѣ данѣци, юрисконсулта при мини-
стерството или помощника му, двама апелативни сѣдии,
назначени отъ министра на правосѣдието, и единъ прѣд-
ставител на търговската камара, или споредъ случая
единъ вѣщъ земледѣлецъ, назначенъ отъ министра на
земледѣлието. При разглеждането на жалбитѣ на друже-
ствата, вѣмѣсто прѣдставителъ на търговската камара,
взема участие прѣдставителъ на борсата.

Контролната комисия е длѣжна да разгледа постѣпи-
литѣ оплаквания най-късно до 3 мѣсеца“.

Ще дамъ едно освѣтление. Г-да! Както виждате, чле-
нитѣ нарочно е редактиранъ съ нѣколко алтернативи, за-
што имаме прѣдъ видъ, че стопанскитѣ животъ се раз-
клонява на много клонове, главнитѣ отъ които сѣ: индус-
трия, търговия и банково дѣло.

К. Панайодовъ: И свободнитѣ занятия.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Да, и свободнитѣ за-
нятия. — Затова смѣтнахме, че комисията трѣбва да бжде
попълнена, споредъ случая, за който се касае данѣкътъ,
съ съотвѣтнитѣ вѣщи лица, които да прѣдставяватъ
съответнитѣ съсловия, и на това основание вмѣкваме и
прѣдставителъ земледѣлецъ, който да се произнесе за
случаитѣ, когато ще се облагатъ съ данѣкъ земледѣлци
или землевладѣлци, които сѣ реализирали голѣми печалби,
за да може да се види, за да може да се оцѣнятъ тѣхнитѣ
приходи, тѣхнитѣ печалби, тѣхнитѣ разходи, което нѣщо
разбира вѣщото лице земледѣлецъ. Сѣщото направихме
по отношение на банковото дѣло, защото смѣтнахме, че
индустриалцитѣ не биха могли да се произнесатъ съ та-
кава компетенция за банковото дѣло, тѣй както това ще
направи единъ прѣдставителъ на банкерското съсловие,
респективно такъвъ, който би могълъ да посочи и борсата
за тая цѣлъ. Сѣщото нѣщо внесохме и по отношение на
търговията и индустрията, като вземѣмъ и прѣдставителъ
на търговската камара.

Г. Панайодовъ загатва за свободнитѣ професии. Ние
ако не турихме и тая алтернатива, това го направихме
по причина само на това, че не сѣ толкова много случаитѣ,
при които ще се срещне мжнотия за опрѣдѣляне прихо-
дитѣ, респективно печалбитѣ, прѣзъ войната на такива
свободни професии. Но ако сѣществува опасностъ, че
членовѣтъ на тая комисия не биха имали такава широка
и пълна компетенция при оцѣната на печалбитѣ при раз-
нитѣ свободни професии, то една щастлива редакция съ
нѣколко думи не би могла да бжде избѣгната. Само че
се страхувамъ въ това отношение, че свободнитѣ про-
фесии сѣ много. На първо мѣсто адвокатската, лѣкар-
ската, . . .

К. Панайодовъ: Инженеритѣ, художницитѣ.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Да, и инженеритѣ, и
художницитѣ. Слѣдователно, ще стане и едно друго
уложение въ състава на комисията.

К. Панайодовъ: Нѣма да го има.

Докладчик д-ръ Н. Сакаровъ: Много е трудно да се опрѣдѣли кой прѣдставителъ на коя свободна професия би могълъ да прѣдставлява свободните професии въобще. Или мислите да се потърси една такава алтернатива за всички случаи? Трѣбва да има една класификация и да се обясни въ кой случай какъвъ прѣдставител трѣбва да бѣде повиканъ. Това е въпросъ на правилникъ и не знамъ дали ще бѣде.

К. Панайодовъ: Законътъ за данѣкъ занятие опрѣдѣля това.

Докладчик д-ръ Н. Сакаровъ: Ако е за сѣщия редъ, нѣма какво да кажемъ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Азъ приемамъ една такава поправка.

Г. Данаиловъ: Значи, всѣка една свободна професия да има свой прѣдставителъ като въщо лице.

Докладчик д-ръ Н. Сакаровъ: Съгласенъ съмъ напълно, само че въ този моментъ нѣмамъ приготвена редакция. Ако има нѣкой готова такава, да я прѣдстави.

Г. Данаиловъ: Да се каже: както и прѣдставителъ на съответното занятие.

К. Панайодовъ: Да.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Стоянъ Петковъ.

С. Петковъ: Г. г. народни прѣдставители! Като се разглежда чл. 33, азъ смѣтамъ, че той е въ тѣсна свръзка съ чл. 34, защото въ този членъ се прѣдвижда тази контролна комисиия, която ще провѣрѣва дѣйствиата на първата комисиия. И понеже чл. 34 прѣдвижда по какъвъ начинъ ще става обжалване рѣшенията на комисията, азъ смѣтамъ, че за да може да стане едно ясно разяснение на чл. 34, трѣбва да се разгледа чл. 33.

Г. г. народни прѣдставители! Мотивитъ, които ме каратъ да взема думата, сѣ слѣдующитъ. Въ чл. чл. 33 и 34 азъ не намирамъ достатъчна гаранция за българскитъ данѣкоплатци, че не ще бѣдатъ ошечавани и правилно облагани отъ тѣзи комисиии, които сѣ прѣвидени въ закона. Защото ние прѣди всичко поставяме като основа, че тѣ иматъ право да събиратъ доказателства. Щомъ тѣ иматъ право да събиратъ доказателства, тѣ ще иматъ право да събиратъ не само писмени доказателства, но сѣщеврѣменно и свидѣтелски показания ще могатъ да се депозиратъ прѣдъ тѣхъ. Тогава азъ питамъ: ако при първата, околійската, комисиия ще има да се събиратъ извѣстни доказателства, извѣстни свидѣтелски показания, какъ ще стане тази провѣрка въ контролната комисиия? Азъ намирамъ, че това е невъзможно. Азъ мисля, че ние ще трѣбва да погледнемъ малко по-трѣзвo на този въпросъ, защото ще се появятъ много голѣми недоразумѣния, за които въ бѣдаще всички ще съжаляваме. Както съжаляваме сега, задѣто прокарахме закона за военното правосѣдие, ще дойде день вие да съжалявате за тази голѣма грѣшка, която сега ще допуснете. Защото, г. г. народни прѣдставители, азъ не мога да намѣря никаква гаранция въ една дискреционна властъ, въ една административна комисиия, която ще може да си играе и ще има да разполага съ такива голѣми блага, каквито сѣ благата на гражданитъ, дѣто ще може да се отиде дори до конфискция отъ една недобросѣвѣстна комисиия. Защото ако първоначалната или контролната комисиия поиска да откъсти на нѣкого или поиска да отвори широко вратитъ на гешефтитъ, безобразията и рушветитъ, каква е гаранцията, че тя нѣма да го направи? Но ако има едно сѣдилище като по-горна инстанция, прѣдъ което ще може да се пледира, което ще трѣбва да пише мотиви за своето рѣшение, много естествено е, че гаранцията ще бѣде много по-голѣма.

Послѣ, г. г. народни прѣдставители, ние имаме вече прецедентъ по закона за облагане съ данѣкъ занятие. Тамъ сѣщо става по този редъ: има първоначална комисиия, слѣдъ това втора комисиия въ министерството, а трета инстанция е окръжниятъ сѣдъ. Защо да не отидемъ и сега по този пѣтъ, изъ който досега сме вървѣли, когато нѣма абсолютно никакви възражения, направени досега по този законъ? Щомъ като сме получили добъръ резултатъ, защо да не вървимъ по сѣщия пѣтъ и да не възприемемъ сѣщото положение?

Г. Данаиловъ: То е по чл. 34.

С. Петковъ: Азъ правя алюзия, че трѣбва да се измѣни прѣди всичко чл. 33, защото прѣдвижда да влизатъ въ комисията членове отъ апелативнитъ сѣдилища. Защото — трѣбва да направя тази уговорка — азъ говорихъ съ г. министъръ Данева, той каза, че въ такъвъ случай, ако се прѣдаде всичко това на Административния сѣдъ като инстанция по сѣщество, щѣло да се натрупа много работа и нѣмало да бѣде експедитивна работата. Ако това е мотивътъ на г. министра на финанситъ, нека прѣмахнемъ отъ чл. 33 тѣзи двама членове отъ апелативнитъ сѣдилища и тогава, намѣсто тѣхъ, да туримъ единъ членъ отъ мировитъ сѣдилища и единъ членъ отъ окръжнитъ сѣдилища, а трета инстанция, ако искаме да бѣде експедитивна работата, намѣсто Административния сѣдъ, да бѣде окръжниятъ сѣдъ. Нищо не прѣчи на това. Та казвамъ, ако вие смѣтате, че ще има мудностъ въ работата, ако се направи отъ Административния сѣдъ една инстанция по сѣщество, тогава възприемете да измѣнимъ тѣзи членове, въ които се допуша да бѣдатъ членове на комисията апелативни сѣдии, а да бѣдатъ или отъ окръжнитъ, или отъ мировитъ сѣдилища, а като трета инстанция да бѣде окръжниятъ сѣдъ. Хемъ експедитивно ще върви работата, хемъ ще има единъ сѣдъ, който ще дава гаранция, че нѣма да се отварятъ широко вратитъ на рушветитъ, безобразията и партизанскитъ злоби.

Отъ друга страна, г. г. народни прѣдставители, нѣмаме абсолютно никакъвъ мотивъ да откажемъ това, защото въ закона се вижда, че самото обжалване не спира събирането на тѣзи данѣци. И щомъ като обжалването не спира събирането на данѣцитъ, тогава какво ще изгуби българското правосѣдие, българскиятъ фискъ, ако ние дадемъ възможностъ на добросѣвѣстнитъ български граждани да отиватъ прѣдъ сѣдилищата? Абсолютно нищо.

Азъ се надѣвамъ, че тѣзи мотиви, които ви излагамъ, сѣ много уважителни, че вие ще погледнете трѣзвo на тѣхъ и ще ги усвоите.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Паскаль Паскалевъ.

П. Паскалевъ: Г. г. народни прѣдставители! Азъ сѣщо ще обърна вниманието ви върху чл. 33. Смѣтамъ, че както си бѣше старата му редакция, бѣше по-добра, отколкото новата. Не трѣбва да излагаме държавата да зависи само отъ волята на финансовия началникъ, която воля може да се прояви въ продължение на двѣ седмици, въ който срокъ той може да подаде апелативна жалба. Смѣтамъ, че би трѣбвало да остане старото положение: финансовиятъ началникъ, когато не е съгласенъ съ рѣшението на болшинството на комисията, се подписва „на особено мнѣние“ и тогава това рѣшение се смѣта, че подлежи на обжалване, на ново разглеждане отъ контролната комисиия. Ние искаме, въ интересъ е и на държавата, финансовиятъ началникъ още при рѣшението на комисията да каже своето мнѣние и да се подпише „на особено мнѣние“, въ случай че остане на такава. Ако той не изкаже своето мнение или изкаже, а не се подпише „на особено мнѣние“ — това е единъ въпросъ, който пакъ трѣбва да се поясни. Има единъ срокъ отъ двѣ седмици да се обжалватъ рѣшенията на комисията; азъ мисля, че пазарлъцитъ съ данѣкоплатцитъ най-лесно могатъ да станатъ въ продължение на този двеседмиченъ срокъ, когато данѣкоплатецътъ знае вече рѣшението на комисията, и смѣта, че го е обложила много тежко. Да отнемемъ на финансовия началникъ тази възможностъ да прави пазарлъци съ данѣкоплатцитъ и да защитимъ държавата. Азъ смѣтамъ, че намѣсто тази втора алинея да се разбира, че се отнася и за обжалванията на финансовия началникъ — така се разбира — и за обжалванията на данѣкоплатцитъ, да се каже, че тогава, когато финансовиятъ началникъ не е съгласенъ съ мнѣнието на болшинството, той се подписва „на особено мнѣние“ и такава рѣшение се счита за обжалвано; именно, да продължимъ алинея първа отъ чл. 33. Въ такъвъ случай финансовиятъ началникъ е длъженъ, още когато комисията за сѣдава и рѣшава, да каже своето мнѣние, а не да се подпише „на особено мнѣние“ и да зависи тогава само отъ неговата воля да обжалва или не. Не обжалва ли финансовиятъ началникъ рѣшението на тази комисиия за единъ данѣкоплатецъ, който неправилно, въ врѣда на държавата, е обложенъ — оцѣнена му е печалбата по-малко — то влиза въ сила, никой другъ не може да го обжалва. Пазарлъци ще ставатъ и много богати хора, които спечелиха много пари, още тамъ ще уреждатъ своята работа; финансовиятъ началникъ нѣма да обжалва и втората, контролната комисиия нѣма право да се връща отново къмъ тѣзи постановления и рѣшения на първата комисиия. Въ закона за данѣкъ-занятие контролната комисиия, която

бъше въ центъра на окръга, има право да повърне на първоначалната облагателна комисия всичките нейни опрѣдѣления на данъка и да иска втори път да се сезира. Тукъ контролната комисия, щомъ рѣшението не е обжалвано, не може да се занимае съ това рѣшение, да разглежда да не би данъкоплатецът да е обложенъ съвсѣмъ слабо и да повърне на първоначалната комисия въпроса, за да се сезира отново съ него.

Та азъ правя едно прѣдложение: алинея първа на чл. 33 „Рѣшенията си комисията постановява съ вишегласие“ да се продължи така: „когато финансовиятъ началникъ не е съгласенъ съ мнѣнието на болшинството, той се подписва „на особено мнѣние“; такова рѣшение се счита за обжалвано“.

Д-ръ И. Фаденхехтъ: Дайте му право да обжалва и когато не е останалъ на особено мнѣние.

П. Паскалевъ: Той има право да обжалва и безъ да се е подписалъ „на особено мнѣние“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Г-да! Въпроситъ, които се повдигатъ тукъ по чл. 33, сѣ три. Първиятъ въпросъ се уравнива чрѣзъ бѣлжката: „както и по единъ прѣдставителъ на съотвѣтното занятие“, което ще бѣде продължение слѣдъ думитъ „земледѣлецъ, назначенъ отъ министъра на земледѣлието“. Вториятъ въпросъ, който повдига г. Петковъ, е единъ въпросъ отъ друго естество. И трѣбва да му заявя, че въ комисията се спирахме на ползата отъ една децентрализация при обжалванията отъ гледище на експедитивността на работата, която, естествено, и отъ гледище на по-голяма гаранция за данъкоплатцитъ, които намѣста може да поднесатъ своитъ претенции и доказателства въ своя полза. Обаче ние, за да удовлетвори́мъ колкото е възможно въ България такива искания, като онова на г. Петкова, за да гарантираме повече или възможно правилно правата на данъкоплатеца, за да не бѣде той тормозенъ по партизански и административенъ редъ, турихме като централни лица именно трима юристи — тѣ сѣ центърътъ на контролната комисия. Инстанцитъ си оставатъ три: първата инстанция е облагателната комисия, втората инстанция е контролната комисия и третата инстанция е „по касационенъ редъ“ Върховниятъ административенъ съдъ, който е прѣзвиденъ въ слѣдующия членъ. Тѣзи именно трима юристи, които ние турихме въ контролната комисия при Министерството на финанситъ, смѣтаме, че прѣдставляватъ всичкитъ онѣзи гаранции, които иска г. Петковъ, а именно двама апелативни сѣдии и юрисконсултътъ при Министерството на финанситъ или помощникътъ му.

С. Петковъ: Но това е сѣ пакъ една административна инстанция.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Слѣдъ това иде единъ компетентенъ човѣкъ по отношение на данѣцитъ — това е началникътъ на отдѣленieto за прѣжитъ данѣци; слѣдъ това иде въщо лице, споредъ случая, което ще има да се произнесе при опрѣдѣлянето данъка за смѣтка на едно или друго занятие по реда, който е указанъ.

С. Петковъ: Какъ тази контролна комисия ще разпитва свидѣлитѣ?

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Изглежда, че г. Петковъ си прѣдставя тази работа така, че туй ще бѣде просто единъ сѣдъ, прѣдъ който ще се явяватъ всевъзможни лъжовни свидѣтели, които ще се кълнатъ за грошъ или безъ грошъ и пр. Този въпросъ не е билъ поставенъ и до днесъ даже при облагането съ данѣкъ-занятие, макаръ че и тамъ има контролна инстанция и пакъ министерството играе послѣдната роля. Но подобенъ редъ на процедиране при опрѣдѣляне на данѣка или при обжалване данѣчното облагане не съществува. Г. Петковъ мисли, че ще има толкова много данѣкоплатци, които ще се облагатъ по този законопроектъ, колкото по данѣка за занятие. Това е грѣшка. Азъ бихъ разбралъ съображенията на г. Петкова въ смисълъ, че едно централно учрѣждение не би могло да се справи съ толкова много данѣкоплатци, съ толкова много претенции, защото въ срока, който ние му опрѣдѣляме — най-много три мѣсеца — това е физически непостижимо. Това би било така, ако дѣйствително колкото декларации биха били подадени отъ данѣкоплатцитъ, би имало и толкова обжалвания, обаче

по характера на данѣка, по размѣра на печалбитъ, които се облагатъ, по освобождаването отъ облагане извѣстни печалби, много по-минималенъ е броятъ на дѣйствителнитъ данѣкоплатци, които ще бѣдатъ засегнати и още по-малѣкъ ще бѣде броятъ на ония, които ще се отнасятъ до контролната комисия при Министерството на финанситъ за обжалване рѣшенията на облагателната комисия. Защото ако въпросътъ е поставенъ така, както при данѣка върху занятието, не три мѣсеца, ами цѣлитъ периодъ за облагане съ данѣкъ занятие, който е петъ години, нѣма да стигнатъ, а това нѣма да има никакво значение. Въ дадения случай аналогия не бива да се прави. Ние избрахме апелативни сѣдии съ голѣма мъка да бѣдатъ оставени тамъ, а колко повече да турите окръжни сѣдии, които сѣ прѣтрупани съ своята работа и никога не могатъ да се занимаватъ съ тази материя. И ние казахме, не тѣ ще иматъ толкова значение при данѣчното облагане, колкото отъ гледището на правото за допускане на извѣстни доказателства.

С. Петковъ: За да не пледирате по-дълго, съгласенъ съмъ апелативни сѣдии да влѣзатъ въ инстанцията по същество и оттеглямъ моето прѣдложение.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Тѣй щото, ако въ този случай г. Петковъ мисли, че при така даденото освѣтление нѣма нужда да става тая промѣна въ чл. 33, нѣма повече какво да говоря. Тогава остава да отговоря на г. Паскалева. Той каза, че има нѣщо, което е полезно за фиска, т. е. да не би финансовиятъ началникъ да прави злоупотрѣбления съ факта, че като не дава наврѣме своето особено мнѣние, може въ течение на двеседмичния срокъ на обжалване да направи единъ пазарлъкъ, една търговия съ данѣкоплатцитъ. Азъ дълбоко съжалявамъ, че това е вѣрно, и особено пъкъ трѣбва да забѣлжа, че съ въщина се обръща внимание на Народното събрание, като-че-ли финансовитъ началници сѣ били роби на данѣкоплатцитъ въ туй направление. И г. Паскалевъ даже твърди, като-че-ли непрѣменно на финансовитъ началници може да се даватъ рушвети. Г-да! Азъ приемамъ, че въ дадения случай при такъвъ единъ законъ, който засѣга милионнитъ печалби на голѣми данѣкоплатци, ще има условия на съблазняване за финансовитъ началници. Туй го допускамъ, и нѣщо повече. Единъ отъ най-болнитъ въпроси и на самия този законъ, и на всѣки фискаленъ законъ е именно този на финансовата администрация. Въ това отношение трѣбва да се разчита на онѣзи налични сили, съ които разполагаме, и че злоупотрѣбленията сѣ възможни — азъ не само не ги изключвамъ, но прѣдварително ги допускамъ. Затова казвамъ, че материята, която иска да уредимъ г. Паскалевъ, не би била материя на закона. Защо, напр., министърътъ на финанситъ да не каже въ правилника изрично, че финансовиятъ началникъ е длъженъ да си каже мнѣнието тогава и тогава? Това е тѣй сѣщо възможно при единъ правилникъ, както и при едно окръжно, което напѣтва финансовия началникъ, но да му създава такава задължение, нѣма защо.

Г. Данаиловъ: То е въпросъ на процедура.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: То е въпросъ на процедура. Ние можемъ да кажемъ това сега изрично, но мене ме е страхъ отъ друго. Ако финансовиятъ началникъ е такъвъ, който злоупотрѣблява съ своето положение, той ще каже, че той би билъ съгласенъ, че това е неправомерно облагане, и иска 200 хиляди лева. Ако финансовиятъ началникъ въ този моментъ не каже своето мнѣние, не го мотивира писмено, не го тури въ протокола за облагането, ние тогава държимъ подъ тормозъ данѣкоплатцитъ — финансовиятъ началникъ може да направи единъ пазарлъкъ съ него и вмѣсто покачване на 200 хиляди лева той да му вземе 10 хиляди или 5 хиляди лева и да нѣма обжалване. Това е допустимо, въ тая корумпирана България това е възможно. Наредете друга санкция, не само тази, за даване особено мнѣние, при което сѣщо тѣй може да има подкупъ.

Тѣй щото азъ мисля, че г. министърътъ на финанситъ трѣбва да намѣри при прилагането на закона способи, съ които да се справи. Мисля, че законътъ нѣма да пострада, ако прѣдоставимъ тази материя да се уреди съ правилника. А за въпроса на г. Петкова въ връзка съ чл. 34 ще приказваме, когато дойде този членъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: По чл. 33 има направено прѣдложение отъ г. Паскалева.

П. Паскалевъ: Оттеглямъ го, щомъ като този въпросъ ще се уреди съ правилникъ.

С. Петковъ: Азъ оттеглямъ моето предложение — ще го направя по чл. 34.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 33 . . .

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Съ допълнението и за другитѣ занятия.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: . . . съ допълнението, което г. докладчикътъ направи, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)
„Чл. 34. Рѣшенията на контролната комисия се обжалватъ въ едномѣсеченъ срокъ отъ съобщението по касационенъ редъ прѣдъ Върховния административенъ съдъ. Върховниятъ административенъ съдъ е длъженъ да разгледа най-късно въ мѣсеченъ срокъ постѣпилитѣ касационни жалби“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Георги Данаиловъ.

Г. Данаиловъ: Азъ искахъ само да забѣлѣжа, че въ комисията по този въпросъ доста спорихме и може да се каже, че едно окончателно рѣшение не взехме, а именно спорихме за туй, дали Върховниятъ административенъ съдъ въ случая да бѣде само една касационна инстанция, както изрично се казва въ чл. 34, или да махнемъ думитѣ „по касационенъ редъ“ и да оставимъ въпроса на онѣзи, които ще търсятъ обжалване, да видятъ, дали ще дирятъ касационенъ поводъ или ще обжалватъ по сѣщество рѣшенията на контролната комисия при Министерството на финанситѣ. Азъ не съмъ съгласенъ въобще съ принципа на г. Петкова, който иска да връщаме тѣзи работи въ окръжнитѣ сѣдилища.

С. Петковъ: Вие не ме разбрахте. Азъ искахъ да съобразя моето мнѣние съ искането на г. министра на финанситѣ.

Г. Данаиловъ: Азъ казвамъ, слѣдъ като се създаде Административниятъ съдъ, административната юрисдикция, добръ ще бѣде всички финансови, фискални спорове да се прѣмахнатъ отъ сѣдилището по сѣщество и да се прѣнесатъ въ Административния съдъ. Азъ мисля — и то ще бѣде добръ — да махнемъ думитѣ „по касационенъ редъ“, ако се съгласи г. министърътъ на финанситѣ, и да прѣдоставимъ най-сетнѣ на лицето, което е заинтересовано, или на властѣта, ако тя е заинтересована, да дири своето право въ една или друга форма, каквато законътъ за административното правосѣдие позволява. Ще ми позволи г. министърътъ на финанситѣ да обърна внимание — защото и въ комисията и тукъ се чува гласове — че страхътъ на нѣкой господа, че можело да се натрупатъ много дѣла при Административния съдъ, е безосновенъ. Ние имаме вече такъвъ единъ поводъ съ работническитѣ заплати: множество дѣла отидоха въ Административния съдъ; той най-бързо и експедитивно ги рѣшава и може да се каже, че нѣма никакво оплакване за бавностъ, и въ този малкъ законъ отъ три члена се създаде едно особено разбиране, ако мога да кажа, такава една особена юрисдикция, която бързо върви и въ редъ. Тѣй че, никой днесъ не може да се оплаква отъ Административния съдъ за нѣкаква бавностъ въ неговитѣ рѣшения. И въ този случай ще се явятъ, може би, нѣкои лица, които, недоволни отъ рѣшението на контролната комисия, да се обърнатъ по сѣщество къмъ Административния съдъ. Никакъ не трѣбва да се боимъ, че тамъ ще се забави работата.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Спазвате ли едномѣсечния срокъ?

Г. Данаиловъ: Има опрѣдѣленъ срокъ въ закона за административното правосѣдие.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: И тукъ сме го фиксирали.

Г. Данаиловъ: Азъ мисля, че г. министърътъ на финанситѣ ще се съгласи.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Азъ приемамъ да се махнатъ думитѣ „по касационенъ редъ“.

С. Дойчиновъ: Тогава се дава свобода на тѣжителя — значи, може да обжалва и по сѣщество, и по касационенъ редъ.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Тогава остава на недоволнитѣ да обтѣжватъ рѣшенията на контролната комисия по онзи начинъ, който законътъ за административното правосѣдие прѣдвижда.

С. Петковъ: Значи, по сѣщество?

Д-ръ И. Фаденхехтъ: Значи, не по сѣщество.

С. Дойчиновъ: То е пакъ сѣщото, г. Даневъ. Не можемъ да се съгласимъ по този въпросъ. Ако оставимъ ние тѣй, както прѣдвижда законътъ за административното правосѣдие, това значи само едно — да ограничимъ правото на лицето да посочва каквито и да било други доказателства, освѣнъ посоченитѣ, а това не значи нищо друго, освѣнъ пакъ по касационенъ редъ. Мисълѣта, цѣлѣта на предложението на г. Петковъ е съвсѣмъ друга.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Азъ приемамъ предложението на г. Данаиловъ.

С. Дойчиновъ: Г-нъ Петковъ има за цѣль да прѣдстави на тѣжителя да си посочи доказателствата, да освѣтли Административния съдъ, независимо отъ формата на настоящия законъ и на закона за административното правосѣдие, само въ срока, посоченъ въ закона за административното правосѣдие. Защото, иначе, защо ни е да измѣняваме тия думи „касационенъ редъ“, може да си останатъ тѣй. Ако искаме да дадемъ по-широки права на лицето, тогава нѣма защо да се страхуваме да поменемъ и думитѣ „по сѣщество“. Нека срокътъ си остане сѣщиятъ, но правата на хората — да си защитятъ интереситѣ, да избѣгнатъ злоупотрѣблението — не дѣйте ги ограничава.

Сѣщото нѣщо е, г. г. народни прѣдставители, и съ сѣдебната секция. Ние оставихме тамъ да се обжалватъ дѣлата по сѣщество и по касационенъ редъ и това ни най-малко не забавя движението на дѣлата по сѣщество въ Касационния съдъ, защото е прѣвиденъ сѣщиятъ срокъ, както за обжалването по касационенъ редъ. Всѣки си прѣдставя наврѣме доказателствата и нищо не се забавя.

Азъ моля г. министра, въ името на туй, да дадемъ широка гаранция на правата на хората — а противъ това той и никой другъ не може да бѣде — да се поменатъ и думитѣ „по сѣщество“, а сроковетѣ отъ единъ мѣсецъ, които се поменаватъ, да си останатъ. Това ще бѣде най-удобно; нѣма защо да се страхуваме отъ него. Г. докладчикъ! Съгласете се да се прибавятъ думитѣ „по сѣщество“.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Г-да! И този въпросъ не е новъ. По него имаме сѣщо двѣ рѣшения въ комисията.

С. Дойчиновъ: Да, да. Първото рѣшение бѣше да се прибави „по сѣщество“.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Въ единъ моментъ комисията гласува и се прие да останатъ думитѣ „по сѣщество“, само че съ малки измѣнения на прѣдписнитѣ инстанции. Обаче сетнѣ, когато съобразихме всички условия на закона, казахме, че при наличността на три инстанции, ще има единъ non sens изобщо въ правосѣдието, всички инстанции да бѣдатъ по сѣщество, защото тукъ и третѣ инстанции ставатъ по сѣщество, и се установи тогава, че нѣма съдъ, както и да е той наименуванъ, който да има и третѣ си инстанции по сѣщество; двѣ инстанции — да; първата по сѣщество, втората — касационна; или три инстанции: първата и втората по сѣщество, третата — касационна. Но тукъ и третѣ инстанции ще бѣдатъ касационни, безъ да има такава по сѣщество, ние омѣгнахме . . .

С. Дойчиновъ: Нѣмаме три сѣдилища, три сѣдебни инстанции по сѣщество, а имаме двѣ административни и една касационна.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Макаръ да е административна тая инстанция, обаче тѣкмо облагателната комисия е оная, която играе едвали не роля на окръженъ съдъ при другитѣ сѣдебни инстанции въ тая смисълъ, че тя разглежда абсолютно всичко. Насъ ни е страхъ да не би да се мисли съ това да се усложнява работата, въпрѣки че се спазва срокътъ отъ единъ мѣсецъ, защото той е установенъ въ закона за административното правосѣдие. Насъ ни е страхъ и отъ друго още, че фактически, щомъ данъкоплатецътъ е миналъ прѣвъ инстанцията на контролната комисия, кждѣто има тия сѣдебни органи, за

които по-рано казахъ, по чл. 33, има ли нужда още отъ нови сѣдии, които, като тѣзи на административното правосѣдие, сѣ ограничени специално за фискалнитѣ дѣла по закона? Читателъ, който правите отъ закона за стопанскитѣ грижи, нѣма аналогия въ случая, защото въ закона за административното правосѣдие, безъ да е отречена възможността за извѣстно разглеждане по сѣщество на извѣстни процеси, специално за фискалнитѣ закони, специално по тая материя е казано изрично, че тѣ не се гледатъ отъ Административния сѣдъ по сѣщество. Сега, чрезъ това постановление, ние бихме измѣнили даже и закона за административното правосѣдие, въ който има изриченъ текстъ . . .

С. Дойчиновъ: Не, не.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Моля, моля. — . . . има изриченъ текстъ — отворете го и го прочетете — че по фискалнитѣ материи той се произнася само касационно. Това се гледа въ комисията, обсъдихме го и по тая материя намѣрихме, че и третата инстанция по сѣщество ще бѣде много голѣмо брѣме и едва ли не едно желание за тормозене. Затуй приемере двѣтѣ инстанции, които сѣ до-статъчни въ дадения случай, или, най-малко, нека приемемъ думитѣ на г. министра, който казва, че приема да се махнатъ думитѣ „по касационенъ редъ“, което води къмъ сѣщото, т. е., че се подразбира, че обжалването ще става по касационенъ редъ: другоаче не може да се сѣди.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: „По сѣщество“ не приемамъ.

С. Дойчиновъ: Г-да! Турете „по сѣщество“, ако искате да дадете доказателства за справедливостъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Моля Ви се, г. Дойчиновъ.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Може ли три инстанции по сѣщество?

С. Дойчиновъ: Исклучителенъ е законътъ, исклучително ще бѣде и приложението му.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) Г-да! Ше се гласува. Има направено прѣдложение отъ г. Стефанъ Петковъ по чл. 34, което казва: (Чете) „Рѣшенията на контролната комисия се обжалватъ по сѣщество и форма въ едномѣсеченъ срокъ“.

С. Петковъ: Текстътъ продължава, като накрая думата „касационни“ се изхвърля.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Продължава да чете) „Върховниятъ административенъ сѣдъ е длъженъ да разгледа най-късно въ мѣсеченъ срокъ постѣпилитѣ жалби“. Които приематъ това прѣдложение на г. Петкова, моля, да си вдигнатъ ржката. Меншество.

Които приематъ чл. 34, както се прочете отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

С. Петковъ: Меншество е. Да се прѣброятъ.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Добръ! По-неже всѣки народенъ прѣдставителъ има право да оспорва съобщения отъ прѣдседателството резултатъ, затова който приема чл. 34, както го докладва г. докладчикътъ, моля, да си вдигне ржката

С. Дойчиновъ: Съ обясненията на г. министра.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Г. Петковъ! Болшинство ли е или меншество? — Болшинство. Продължавайте, г. докладчикъ.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете) „Чл. 35. Опрѣдѣлениятъ данѣкъ отъ първоначалната комисия веднага се прѣдава на събиране.“

Обжалването на постановленията както на първоначалната комисия, така и на контролната, не спира събирането на данѣка отъ печалбитѣ“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Александъръ Ботевъ.

А. Ботевъ: Г. г. народни прѣдставители! Както чухте, текстътъ на чл. 35 гласи, че опрѣдѣлениятъ данѣкъ отъ

първоначалната комисия веднага се прѣдава на събиране, . . .

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Разбира се.

А. Ботевъ: . . . независимо отъ туй, че ще има втора и трета инстанции.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Разбира се.

А. Ботевъ: Доколкуто знамъ, това нѣщо при закона за данѣка върху занятията не се прилага. Слѣдъ излизане постановлението на финансовата властъ, слѣдъ неговото обжалване прѣдъ втората инстанция и чакъ слѣдъ послѣдното обжалване, прѣдъ окръжния сѣдъ, финансовитѣ власти спиратъ събирането на този данѣкъ, спиратъ неговото фиксиране, докато не се произнесе и послѣдната инстанция. Този сѣщиятъ редъ, доколкуто ми е извѣстно, безъ да съмъ юристъ, се прилага и при другитѣ случаи, съ изключение при случаитѣ, когато обжалването на едно дѣло подлежи само на касация, когато не се гледа по сѣщество. И въ таквъ случай страната, която ще иска отсрочване събирането, е длъжна да прѣдстави гаранция, за да се спре събирането до окончателното разглеждане на процеса. Азъ мисля, че и при фискалнитѣ дѣла все пакъ процесътъ е единъ и сѣщи, все пакъ е процесъ. Тѣй че ако ние допуснемъ да се приеме чл. 35 тѣй, както е редактиранъ тукъ, мисля, че ще изпадне въ едно голѣмо противорѣчие съ правото, съ справедливостта, общо казано, и онѣзи български граждани данѣкоплатци, на които финансовата комисия е опрѣдѣлила да платятъ извѣстенъ данѣкъ, ще ги подложимъ единъ видъ на една екзекуция или, казано съ други думи, на изнасилване, щомъ като опрѣдѣлениятъ отъ първоначалната комисия по облагането данѣкъ се прѣдава веднага на събиране, безъ да се дочаква рѣшението на втората и третата инстанции.

Безъ да съмъ чулъ обясненията на г. докладчика, азъ долавямъ, че може би чл. 35 има такава редакция по нѣколко съображения. Едно отъ съображенията, може би, е слѣдното: да не би онзи, който се облага съ данѣкъ, да укріе състоянието си, щомъ като се проточи извѣстно врѣме работата и, въ таквъ случай, фискътъ да пострада. Може би, има и друго съображение: да не би онзи, който е обложенъ, по нѣкаквъ начинъ да прѣхвърли своитѣ имоти върху трети лица, по този начинъ вземанията да станатъ несъбираеми и сетнѣ да се опростятъ. Може и други съображения да има. Впрочемъ, г. докладчикътъ дължи едно обяснение на мотивитѣ, които сѣ движити комисията да приеме тази редакция на чл. 35. Азъ мисля, че при такава редакция на чл. 35, каквато е фиксирана тукъ, . . .

С. Дойчиновъ: Алинея втора.

А. Ботевъ: Алинея втора допълва алинея първа. — . . . особено като имаме прѣдъ видъ редакцията на чл. 36, който казва: (Чете) „Военниятъ данѣкъ отъ печалбитѣ се изплаща въ сроковетѣ и по реда, прѣдвидени въ закона за събиране на прѣжитѣ данѣци“, мисля, че сѣществунето на чл. 35 въ този законъ ще бѣде излишно.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Това е съвсѣмъ друго нѣщо.

А. Ботевъ: Ето защо, безъ да се простирамъ по-натѣтъкъ, като имамъ прѣдъ видъ само едно, че събирането на тѣзи опрѣдѣлени данѣци трѣбва да стане слѣдъ послѣдната дума на послѣдната инстанция — това е справедливото . . .

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Празна работа!

И. Януловъ: То ще бѣде подиръ 10 години.

А. Ботевъ: Нека бѣде подиръ 20 години, г-да! Ние не можемъ заради нѣкакви цѣли да прѣнебрѣгваме справедливостта, не можемъ да извършимъ такава една пертурбация, че да се събиратъ данѣцитѣ и слѣдъ това на нова смѣтка да се повръщатъ, щомъ като се докаже, че тѣхното събиране е било несъстоятелно.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Нищо нѣма да се връща.

А. Ботевъ: Ако нищо нѣма да се връща, то е тогава една експроприация и конфискация. Ако речемъ да вървимъ по този пътъ, заповѣдайте, и азъ съмъ съ васъ. —

Ето защо, по тия кратки съображения, които азъ ви изложихъ, настоявамъ и правя предложение чл. 35 отъ законопроекта да се изхвърли.

Нѣкой отъ либералнитѣ групи: Прието.

И. Януловъ: На вашата ли група е това мнѣние? Вашата група нѣма да гласува.

А. Ботевъ: Ако нашата група не гласува, азъ ще гласувамъ. Нека бжде това мое лично мнѣние.

С. Петковъ: Каква е тази тирания отъ широкитѣ социалисти!

Прѣдседателствуващъ д-ръ И. Момчиловъ: Г. докладчикътъ има думата.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Г-да! Това, което прѣдлага г. Ботевъ, обрѣща наопаки всичкитѣ цѣли на закона за данъка върху печалбитѣ.

Отъ либералнитѣ групи: Не е вѣрно!

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Дали не е вѣрно, ще ви покажа сега.

Отъ либералнитѣ групи: Изключителенъ законъ е.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Защото е изключителенъ законъ и е дошълъ 4 години по-късно, откогато е трѣбвало да стане законъ, затуй се чудя, какъ е възможно отъ групата на земледѣлцитѣ, която прѣди два часа направи едно предложение — което, за жалостъ, пропадна — по отношение на конфискацията, да излѣзе сега единъ прѣдставител и да прѣдлага...

Д. Теневъ: Това предложение не ангажира групата, г. докладчикъ!

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: ... едно замедляване на работитѣ на комисията по начинъ, щото отъ закона да остане просто една нула за фиска въ днешната минута или врѣменно, въ 2—3—5 мѣсеца.

Д. Теневъ: Г. докладчикъ! Това предложение не ангажира групата.

А. Ботевъ: Защо прѣдвиждате тогава три инстанции? Нека бжде една.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Ще ви кажа сега; не съмъ говорилъ още. — Много правилно разбира тази работа оная страна, която ржкоплѣска на г. Ботева.

С. Дойчиновъ: Кой ржкоплѣска? Защо правите тукъ интриги?

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Тя схваща много хубаво, че инстанциитѣ, които предвиждаме тукъ — три — които едва на петия, на шестия мѣсець слѣдъ датата 1 юлий и 1 юний за частнитѣ лица, ще могатъ да фиксиратъ окончателното свое рѣшение и които, по отношение събирането на данъка, въ връзка съ голѣмитѣ суми, подлежащи на плащане, иматъ други срокове за фаворизация, прѣвидени по-нататъкъ, ще докаратъ работата до тамъ, че г. министърътъ на финанситѣ не ще бжде въ положение да събере нито 10 милиона франка по никакъвъ начинъ, щомъ ще може всѣко едно дружество да намѣри врѣме още отъ нѣколко мѣсеца, още цѣла година да продължава да укрива до момента, въ който г. Ботевъ ще се съгласи да се събере сумата, защото въ закона за данъка занятие нѣмало подобно постановление.

Нѣкой отъ либералнитѣ групи: Сроковетѣ сж кратки.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Въ закона за данъка занятие не може и да има подобно постановление, защото данъкътъ върху занятieto е единъ редовенъ, мирноврѣмененъ данъкъ, съ периода на облагане, при измѣнения, които ставатъ всѣка година, които ставатъ всѣки моментъ, споредъ измѣнното се положение на данъкоплатеца-търговецъ, индустриалець и пр., и той нѣма нищо общо съ изключителния характеръ на този данъкъ върху печалбитѣ, който, пакъ повтарямъ, иде толкова късно, когато най-малко 2/3 отъ печалбитѣ сж укрити поради закъснѣнието на законодателя.

Г. Ботевъ каза още нѣщо. Той можеше поне да каже: да дадемъ една малка гаранция между първата и втората инстанция, та да има нѣкакъвъ смисълъ втората инстанция и за да може да претендира за трета, а той прѣдлага втора инстанция — нѣщо, което, поне за мене, е абсолютно неочаквано, и затуй азъ се чудя какъ може да излѣзе това отъ тази група.

Приемамъ бѣлжката, която се прави — това е най-послѣдно мнѣние — но трѣбва да се внимава, да не излѣзе едно предложение, което да обрне наопъки цѣлия законопроектъ и да направи невъзможно прилагането му, да направи невъзможно събирането поне на 50—100 милиона франка наведнѣжъ, които да послужатъ на фиска, да послужатъ на г. финансовия министъръ. Знайте, че има и други възможни пертурбации въ държавата до момента на събирането на данъка и това може да даде възможностъ печалбитѣ, които не сж укрити, да се укрятъ, и държавата да не вземе нищо отъ данъка върху печалбитѣ и да стане така една ерунда, да стане единъ бошъ лафъ цѣлиятъ данъкъ и да не знае законодателятъ какво да прави въ такъвъ случай.

Г-да! Текстътъ е поставенъ изрично, защото именно има характеръ до извѣстна степенъ на екекуция. Това е вѣрно, това трѣбва да го съзнаемъ всички. Самото понятие „изключителенъ законъ“ това означава; по туй споръ не може да става. Защо бързае, защо се отказваме отъ дебатитѣ, защо е най-послѣ този компромисъ, който е постигнатъ, ако не за това, да вземемъ нѣщо поне отъ половината данъкоплатци, които сж останали, и да помогнемъ на фиска срѣщу исканията, които прѣдвяваме спрѣмо него? Трѣбва да се приеме по-скоро да стане залявянето на данъкоплатцитѣ, защото утрѣ, като се вдигне блокадата, и другитѣ милионери, които не сж избѣгали, ще избѣгатъ, данъкоплатцитѣ ще намалѣятъ още повече, и тогава какъвъ данъкъ ще вземемъ? Никакъвъ данъкъ нѣма да вземемъ. Слѣдъ като обяснихъ добръ, какъвъ е въпросътъ съ контролната комисия, какъвъ е въпросътъ съ Административния сѣдъ, моля ви да приемете чл. 35 тѣй, както го прочетохъ, а г. Ботева моля да оттегли предложението си и да не се гласува такава предложение.

Г. Данаиловъ: Не само това, но въ чл. 45 се дава право на финансовия министъръ да вземе въ свои ржцѣ дори всичкия имотъ на данъкоплатеца.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Константинъ Панайодовъ.

К. Панайодовъ: Г. г. народни прѣдставители! Напразно г. докладчикътъ е толкова остъръ спрѣмо предложението, което прави г. Ботевъ. Ако за редовнитѣ данци се дава възможностъ на хората да обжалватъ и ако, докато не се разрѣши обжалването, не се събира данъкътъ, толкова повече единъ изключителенъ данъкъ трѣбва да бжде събранъ тогава, когато обжалването се разрѣши. Мотивитѣ, които изказа г. Ботевъ, сж много прави, но понеже г. докладчикътъ каза, че още би имало смисълъ, ако предложеше г. Ботевъ да се събира данъкътъ, следъ като се произнесе контролната комисия, а не Върховниятъ административенъ сѣдъ, то азъ правя предложение въ смисѣла, въ който говори г. докладчикътъ, именно, ако не се приеме предложението на г. Ботева, щото да се събира данъкътъ, слѣдъ като се произнесе окончателно по обжалването Върховниятъ административенъ сѣдъ, тогава поне нека остане да се събира данъкътъ, слѣдъ като се произнесе контролната комисия. Контролната комисия е при Министерството на финанситѣ и никой нѣма право да каже, че ще замедлява дѣлата. Министърътъ на финанситѣ, който ще събира данъка, ще ѝ бжде господаръ, ще има надзора върху нея и ще я кара да разрѣшава бързо обжалванията. Слѣдователно, въ ржцѣтъ на Министерството на финанситѣ ще бжде да се свършатъ по-скоро обжалванията прѣдъ контролната комисия. Азъ мисля, г-да, че най-сетнѣ трѣбва да бжде допусната такава една гаранция. Нѣма нито единъ случай, когато едно рѣшение по какъвто и да е въпросъ, взето отъ една инстанция, да бжде изпълняемо; трѣбва да се допусне най-малко втора инстанция и рѣшението да бжде изпълняемо. И понеже г. докладчикътъ казва, че такава предложение би имало смисълъ, азъ правя такава предложение, въ случай че не бжде прието предложението на г. Ботева. Да се приеме тѣй, както е въ законопроекта, азъ мисля, че е несправедливо.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Въ комисията нѣмаше нито единъ гласъ противъ, тѣй като този текстъ е взетъ

отъ всички чужди закони за облагане печалбитъ прѣзъ врѣме на войната.

Г. Данаиловъ: Въ Австрия държавата спрѣ печалбитъ на банкитъ, безъ да има законъ, като каза, че иматъ право да разполагатъ съ 40%.

С. Дойчиновъ: Само ги спрѣ, но не ги взе.

К. Панайодовъ: Г. Сакаровъ! Вие знаете колко е мъчно като се вземе данъкъ отъ държавата, послѣ да се върне. Азъ имахъ случай да ми се вземе повече данъкъ и три години послѣ не можа да ми се върне.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Ще се гласува. По чл. 35 има направено прѣдложение отъ г. Ботева, въ което казва: (Чете) „Чл. 35 отъ законопроекта се изхвърля“. Които приематъ прѣдложението на г. Ботева, моля, да си вдигнатъ ржката. Меншество.

Слѣдъ това има прѣдложение отъ г. Панайодова, което гласи: (Чете) „Чл. 35. Опрѣдѣлениятъ данъкъ отъ контролната комисия подлежи на събиране. Обжалването на рѣшението ѝ не спира изпълнението му“.

П. Паскалевъ: То е казано и въ закона за административното правосъдие, и въ закона за данъка върху занятията, че обжалването не спира изпълнението.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ прѣдложението на г. Панайодова, да си вдигнатъ ржката. Меншество.

Които приематъ чл. 35 тѣй, както се докладва отъ г. докладчика, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 36. Военниятъ данъкъ отъ печалбитъ се изплаща въ сроковетъ и по реда, прѣдвидени въ закона за събиране на прѣжитъ данѣци.“

Министърътъ на финанситъ има право да отсрочи събирането на данъкъ, прѣвишаващъ 500.000 л., при доказана невъзможностъ да се изплати въ прѣдвиденитъ срокове и слѣдъ гарантиране сигурното събиране на данъка. Отсрочването не може да прѣвиши 6 мѣсеца отъ съответния срокъ“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Има думата г. Паскалевъ.

П. Паскалевъ: Азъ ще искамъ да се прибави една втора алинея. Отъ тази война има реквизиция, която още не е платена. Азъ ще моля, реквизиционнитъ разписки прѣзъ тази война, когато сж издадени на името на данѣкоплатеца, да се смѣтатъ за пари при изплащане настоящия данъкъ. Азъ искамъ изрично да се каже това. (Ние имаме реквизиция още за много милиони неплатена.

Г. Данаиловъ: Министърътъ на финанситъ въ своя правилникъ може да прѣдвиди това.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: По чл. 36 има прѣдложение отъ г. Паскалевъ, въ което казва: (Чете) „Реквизиционнитъ разписки отъ реквизициитъ прѣзъ послѣдната война се приематъ за изплащане военния данъкъ, ако сж на името на данѣкоплатеца.“ Които приематъ това прѣдложение на г. Паскалева, моля, да си вдигнатъ ржката. Меншество.

К. Панайодовъ: Болшинство бѣше.

Отъ земледѣлската група: Не се разбра какво се гласува!

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Моля да бждете тѣй любезни да си вдигнете ржцѣтъ, за да виждамъ.

Които приематъ прѣдложението на г. Паскалева, реквизиционнитъ разписки да се приематъ като пари за изплащане на този данъкъ, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Които приематъ чл. 36 съ прѣдложението на г. Паскалева, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.
Давамъ 10 минути отидиъ.

(Слѣдъ отидиъ)

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: (Звъни) За сѣданието продължава.

Има думата г. докладчикътъ.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Глава V.

Наказателни разпореждания.

Чл. 37. Всички ония, които сж длъжни да дадатъ декларации за облагане на воененъ данъкъ отъ печалбитъ, както и ония, къмъ които финансовитъ власти се обръщатъ за свѣдѣния по реализирания приходи, трѣбва да съобщаватъ точно всичко, което имъ е извѣстно, въ най-краткъ срокъ.

Лицата, които укривятъ печалбитъ си, като не подаватъ декларации, или по другъ начинъ заблудятъ или се опитатъ да заблудятъ финансовитъ власти, съ цѣль да се освободятъ отъ данъка върху печалбитъ, или да го платятъ въ по-малкъ размѣръ, отколкото имъ се слѣдва, се наказватъ съ глоба, равна на двойния размѣръ на слѣдующия се данъкъ.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 37, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 38. Лицата, които сж длъжни да дадатъ свѣдѣния за печалбитъ на трети лица, подлежащи на воененъ данъкъ, и не сторятъ това въ опрѣдѣления имъ отъ финансовитъ власти срокъ, или дадатъ невѣрни свѣдѣния, се наказватъ съ глоба въ размѣръ до 20.000 л.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 38, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 39. Лицата, които не деклариратъ или невѣрно деклариратъ въ срокъ отъ единъ мѣсець отъ постѣпването ония послѣдующи печалби и постѣпления за смѣтка на годинитъ 1915, 1916, 1917 и 1918, но не прѣсмѣтнати къмъ печалбитъ на сжщитъ години, се наказватъ съ двойния размѣръ на слѣдующия се за тия постѣпления данъкъ.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 39, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 40. Лицата, които откриватъ прѣдъ финансовитъ власти, по безсѣмненъ начинъ, за истинскитъ печалби или за части отъ истинскитъ печалби на отдѣлнитъ лица или дружества, получаватъ 10% отъ слѣдующия се за тия печалби или части отъ печалби воененъ данъкъ.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 40, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: Чл. 41 се махва, понеже се подразбира. Чл. 42 става чл. 41: (Чете)

„Чл. 41. За всѣко неоправдано отсѣствие на членоветъ отъ комисиятъ въ засѣдания финансовиятъ началникъ налага на виновнитъ глоба отъ 100 до 500 л. и разпорежда веднага за събирането ѝ чрѣзъ бирника.“

Тия постановления не се обтѣжватъ.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 41, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 42. Всѣхитъ лица, които сж поканени отъ комисията, сж длъжни въ опрѣдѣления имъ отъ финансовия началникъ срокъ да дадатъ писмено своето мнѣние. Въ противенъ случай финансовиятъ началникъ имъ налага глоба отъ 100—500 л. и разпорежда веднага за събирането ѝ чрѣзъ бирника.“

Тия постановления не се обтѣжватъ.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които приематъ чл. 42, както се прочете, моля, да си вдигнатъ ржката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 43. Нарушителитъ на нарежданията въ чл. чл. 19—29: членоветъ на управителния сѣвътъ, директоритъ, дѣлово-

дителитъ, ликвидаторитъ, лично отговорнитъ съдружници, отговорнитъ ръководители и на мѣстнитъ клонове и агенции на чуждестраннитъ дружества, както и тѣхнитъ прѣдставители, се наказватъ съ глоба въ размѣръ до 50.000 л.

Избрениитъ лица отговарятъ спрѣмо държавното съкровище солидарно за щетитъ, които сж послѣдвали отъ неизпълнението на нарежданията отъ чл. чл. 19—29.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 43, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рж-
ката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 44. Въ случай че финансовата власт смѣта застра-
шено събирането на данъка върху печалбитъ прѣзъ врѣме
на войната, тя може да поиска гаранции или прѣдварително
изпълнение.“

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 44, както се прочете, моля, да си вдигнатъ рж-
ката. Болшинство.

Докладчикъ д-ръ Н. Сакаровъ: (Чете)

„Чл. 45. Министерътъ на финанситъ ще изработи пра-
вилникъ за приложение на тоя законъ за военния данъкъ
отъ печалбитъ най-късно до 1 май 1919 г.“

Тукъ има само една малка промѣна — вмѣсто 1 априлъ
става 1 май.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които прие-
матъ чл. 45, както се докладва, моля, да си вдигнатъ рж-
ката. Болшинство.

Третиятъ пунктъ отъ дневния редъ е: първо четене за-
конопроекта за измѣнение законитъ за окръжнитъ съ-
вѣти и за градскитъ и селскитъ общини. Г. министърътъ
на вътрѣшнитъ работи ме замоли да го оставимъ за слѣ-
дующето засѣдание, понеже ималъ работа.

Минаваме къмъ четвъртия пунктъ отъ дневния редъ:
одобрение прѣдложението за даденитъ по 5 л. подаръкъ на
войницитъ по случай Новата година за 1916 и 1917 г. и свѣт-
литъ празници на Христовото Възкресение прѣзъ
1916 г.

Г. Занковъ! Моля Ви, прочетете това прѣдложение.

Замѣстникъ-секретаръ Г. Занковъ: (Чете)

„МОТИВИ

къмъ прѣдложението за одобрение разхода даденитъ
по 5 л. подаръкъ на войницитъ по случай Новата година
за 1916 и 1917 г. и свѣтлитъ празници на Христовото Въз-
кресение прѣзъ 1916 г.

Г. г. народни прѣдставители! При бързото и вихрено
настъпление на частитъ отъ дѣйствующата армия въ бое-
ветъ съ неприятеля въ настоящата всевътска война не е
могло да се даде на войницитъ всичката оная храна,
която имъ се полага по сѣществующитъ положения и
наредби за военно врѣме.

Главнокомандующиятъ дѣйствующата армия, имайки
прѣдъ видъ лишенията отъ храна на войницитъ прѣзъ
врѣме на бързитъ настѣпления въ боеветъ, въ интереса
на дѣлото, успѣха на операциятъ и за повдигане духа
на армията, е намѣрилъ за добръ да възнагради по слу-
чай Новата година за 1916 и 1917 г. и по случай свѣт-
литъ празници на Христовото Възкресение прѣзъ 1916 г.
поне отчасти ония храбреци, които, по независящи отъ
тѣхъ причини, не сж могли да получаватъ прѣзъ врѣме
на боеветъ онова, което имъ се полага за храна, и като
е взелъ съгласието на Министерството на финанситъ, из-
ложено въ писмото му подъ № 47/1916 г., е разрѣшилъ да
се дадатъ за смѣтка на реализираната икономия въ хра-
ната поради недодадената пълна дажба храна на войницитъ
прѣзъ врѣме на боеветъ: 1) по случай Новата 1916 г. по
5 л. подаръкъ на всѣки войникъ отъ строевитъ части на
I и II армии; 2) по случай свѣтлитъ празници на Христо-
вото Възкресение прѣзъ сѣщата година по 5 л. — на
всѣки подофицери и войници отъ частитъ на бойния
фронтъ и на театъра на войната и 3) по случай Новата
1917 г. по 5 л. на всѣки доленъ чинъ отъ частитъ и учрѣжде-

нията на дѣйствующата армия, находящи се въ района на
военнитъ дѣйствия.

Споредъ даденитъ свѣдѣния отъ Главното тилово
управление, произведениятъ за тая цѣль разходъ възлиза
на 6.654.000 л., а реализираната икономия въ храната въз-
лиза на 84.024.842 л.

Обаче за да може този разходъ да се признае отъ кон-
тролата за правилень и редовень, трѣбва да се одобри отъ
Народното събрание.

Поради това, като внасямъ настоящето прѣдложение въ
Народното събрание, моля г. г. народнитъ прѣдставители
да го разгледатъ и гласуватъ още въ сегашната сесия.

Ст. София, февруарий 1919 г.

Министъръ на войната: А. Ляпчевъ

„П Р Ъ Д Л О Ж Е Н И Е

за одобрение разхода даденитъ по 5 л. подаръкъ на вой-
ницитъ по случай Новата година за 1916 и 1917 г. и свѣт-
литъ празници на Христово Възкресение прѣзъ 1916 г.

Членъ единственъ. Одобрява се произведениятъ
по разпореждането на главнокомандующия дѣйствующата
армия разходъ, даденитъ по 5 л. подаръкъ на войницитъ
по случай Новата година за 1916 и 1917 г. и свѣтлитъ
празници на Христовото Възкресение прѣзъ 1916 г., възли-
защъ на обща сума 6.654.000 л., и се разрѣшава да се из-
плати тоя разходъ отъ кредита за военнитъ нужди“.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Които сж
съгласни да се одобри това прѣдложение, моля, да си
вдигнатъ ржката. Болшинство.

Министъръ д-ръ С. Даневъ: Моля слѣдующето засѣда-
ние да се състои въ петъкъ и на пръвъ дневень редъ да
имаме трето четене закона за печалбитъ и, послѣ, първо
четене законопроекта на г. Мушанова.

Прѣдседателствующъ д-ръ И. Момчиловъ: Слѣдую-
щото засѣдание, г-да, ще бжде въ петъкъ послѣ обѣдъ.

Ще имаме слѣдния дневень редъ:

1. Трето четене на законопроекта за данъкъ върху пе-
чалбитъ прѣзъ войната.

2. Първо четене на законопроекта за измѣнение законитъ
за окръжнитъ съвѣти и за градскитъ и селскитъ общини.

3. Одобрение прѣдложението за разрѣшение разни пре-
тенции, обявени отъ страна на военнослужащи, касателно
заплатата и дневнитъ имъ пари за минало врѣме.

4. Първо четене на законопроектитъ: а) за прѣобръ-
щане частнитъ гимназиялни класове при Мехомийската про-
гимназия въ класове на народна непълна смѣсена гимна-
зия; б) за подпомагане земледѣлцитъ, пострадали отъ
суша прѣзъ 1918 г., съ заеми отъ Българската земледѣл-
ска банка, подъ гаранция на държавата; в) за измѣнение
и допълнение на чл. чл. 5, буква з, 12, алинея 1 и 30 отъ
закона за Българската земледѣлска банка

5. Второ четене на законопроекта за свръхсмѣтенъ кре-
дитъ отъ 23.828.984-91 л. за изплащане дългове на държа-
вата за минали години — до 1916 г. включително.

6. Първо четене на законопроектитъ: а) за извънреденъ
свръхсмѣтенъ кредитъ на сума 1.084.000.000 л. за посрѣщане
нуждитъ отъ войната, започната на 1 октомври 1915 г.;
б) за измѣнение и допълнение на закона за отчетността
по бюджета и на закона за измѣнение и допълнение на
сѣщия отъ 8 мартъ 1911 г.; в) за измѣнение на чл. 2 отъ за-
кона за външното добавъчно възнаграждение на дър-
жавнитъ служители.

7. Одобрение рѣшението за поправяне фактическа
грѣшка въ закона за измѣнение размѣра на нѣкои отъ
такситъ и бериитъ, събирани въ приходъ на държавното
съкровище, съгласно съ законитъ по разнитъ вѣдомства,
обнароудванъ въ „Държавень вѣстникъ“ бр. 306 отъ 17 януа-
рий 1919 г.

8. Първо четене на законопроекта за допълнение на
закона за чиновницитъ по гражданското вѣдомство.

Вдигамъ засѣданието.

(Вдигнато въ 6 ч. 45 м. слѣдъ пладне)

Подпрѣдседателъ: Д-ръ И. МОМЧИЛОВЪ

Секретаръ: Д-ръ В. ЧЕРНЕВЪ

Замѣстникъ-секретаръ: Г. ЗАНКОВЪ

Началникъ на Стенографското бюро: ТР. ДИМИТРОВЪ